

Enige aantekeningen uit mijn veelbewogen leven

beschreven door

JANNETJE VAN DIJKHUIZEN

gewoond hebbende te Amersfoort en aldaar overleden in de ouderdom van ruim 69
jaren

waaraan toegevoegd de predikatie gehouden bij haar begrafenis
door Ds. E. du Marchie van Voorthuijsen

Uitgave: FIRMA ROMEIN & VAN DER HOFF – GORINCHEM

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2010

Daar ik wel eens aandrang en begeerte gevoeld heb om op te schrijven de weg, die de Heere met mij gehouden heeft, en sommige oudvaders het aanraden, wil ik er onder zuchtend opzien tot den Heere een begin aan maken, en of het nog tot enig nut voor mijn overblijvende familie of anderen mocht zijn.

In mijn kinderjaren had ik wel eens indrukken van dood en eeuwigheid en was bang voor de oordelen en de oordeelsdag.

Ik heb een strenge opvoeding mogen hebben, daar ik door Gods goedheid bekeerde ouders heb gehad, die beiden ook een afkeer hadden van de mode en wereldgelijkvormigheid. O, als zij eens zagen, wat er nu al mee door kan.

Maar om verder te gaan, ruim 17 jaar oud zijnde kreeg ik een afkeer van de zonde en kreeg liefde tot Gods volk en Zijn dienst. Ik behoefde niet meer aangespoord te worden om twee keer naar de kerk te gaan en ter catechisatie.

O, het was alsof ik oren kreeg om te horen, daar ik van tevoren niets hoorde en net was als andere jonge mensen. Maar als ik toen niet mee mocht naar het gezelschap van Gods volk, hetwelk niet altijd kon, dan ging ik wenende uit de kerk naar huis.

Ik durfde toen ook niet meer des Zondags met mijn buurmeisje te spelen, hetwelk ook van mijn ouders niet mocht. Toen was netjes oppassen mijn lust en kreeg ik ook lust om de oudvaders te lezen. Mijn eerste boekje was van Groenewegen: *De Lofzangen Israëls*. Wat eertijds mijn lust was, werd mij nu een last. O, ik was soms zo bedroefd over mijn zonden, die ik niet te boven kon komen. 'k Kreeg dan wel eens een bemoedigend woordje uit Gods Woord, maar ik kende de Heere nog niet en gevoelde mij zo ongelukkig, de wereld zo arm en Gods volk zo gelukkig en durfde er tegen niemand iets van te zeggen. Later wel eens tegenover twee tantes.

Zo heb ik ongeveer 10 jaren op en neer geleefd en kon er ook tegen mijn ouders niets van zeggen, wat me wel eens zeer benauwde en ik was ook gedurig bang dat ik niet uitverkoren zou zijn. Ik dacht alle eigenschappen van een verworping te hebben. Toen al las ik ook gaarne de preken van Erskine over de dierbaarheid van den Heere Jezus. O, dat trok mij dan zo uit, maar ik miste het geloof in Hem.

Ook Justus Vermeer was een van mijn liefste boeken, en als ik dan in de voorrede over zijn sterven las, werd ik zo jaloers en begerig. Ook was hij mij wel eens tot raad en moedgeving in zijn toepassingen.

O.a. kreeg ik eens dit bemoedigend woord in mijn gedachten: *Dat het niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijnen Geest zal geschieden*. Ik dacht toen dat er een mirakel moest gebeuren als ik nog bekeerd zou worden, een sterfgeval of zo iets.

In die tijd logeerden bij ons ook de Voorgangers, Oefenaars en Leraars, maar de meeste tijd kwam ik als alles missende uit de kerk, als een buitenstaande, wat me dan weer uitdreef naar den Heere om Hem eens te mogen leren kennen, en om vergeving van al mijn zonden.

Op mijn 24-jarige leeftijd is er ook nog een broer van ruim 18 jaar gestorven,¹ dat was o zo smartelijk, inzonderheid voor mijn geliefde ouders. Enkelen van Gods volk kregen nog enige hoop voor hem (doch ik wil het maar laten liggen) waar wij vanzelf wel blij mee waren. Ds Boone zei wel eens: Daar zullen er zijn, die wij er niet verwachten. Mijn broer hield veel van Ds Boone en anderen van Gods volk.

Met stervende lippen vroeg hij aan Moeder of zij gerechtvaardigd was, en zij moest

¹ Barend, geb. 12 febr. 1892; overl. Nov. 1910

toen zeggen: *kind, dat durf ik niet te zeggen.* Waarop hij zeide: *dat valt mij tegen.* Moeder is ongeveer 12 jaar voor haar dood nog tot volle ruimte mogen komen en dacht toen dat ze ging sterven.

Ook was ik altijd bang voor de dood en soms zo moedeloos, zo vreemd in mijn gevoel, alsof er niemand zo was. Toen ben ik eens zo vertroost uit Jesaja 56: *En de vreemde die zich tot den Heere gevoegd heeft,* en inzonderheid het 5e vers: *Ik zal hen ook in Mijn huis en binnen Mijne muren een plaats en een naam geven, beter dan der zonen en der dochteren; eenen eeuwiggen naam zal Ik een ieder van hen geven, die niet uitgeroeid zal worden.*

O, dat was zo groot, dat ik het niet durfde te geloven, en toch werd ik er uit verkwikt in de hope dat de Heere dat eens vervullen mocht.

Niet lang daarna kwam er één van Gods volk en verzocht mij eens bij hem te komen, wat ik eerst niet durfde, maar op het aanhouden van hem en zijn vrouw ben ik daar toen dikwijls geweest van Zaterdag tot Maandag. Ik ging er altijd gaarne heen en kon dan mijn hart nog wel eens kwijt, maar ging dan 's Maandags meestal weer ongelukkig naar huis.

Ds Boone kwam toen dikwijls bij ons preken en zeide toen eens: „Meid, als ik weer kom, dan moet je toch eens wat zeggen, hoor.”

O, dat verwonderde mij zo, want ik dacht menigmaal: *Hij ziet dwars door mij heen* en dat het niets is wat zaligmakend is. En toch kreeg ik nog enige hoop soms onder zijn preken, als hij de naamloze zielen aansprak.

Ik kreeg hier toen ook kennis aan een vrouw, tegen wie ik wel eens wat zeide. Dan gingen wij des Woensdagsavonds naar Zeist, Ds R.² beluisteren, die een vriend was van haar en haar Moeder. Die Ds hoorde ik zo gaarne bidden en hij sprak de Heere zo lief aan als *zoete Heere Jezus.* O, dacht ik dan, kon ik dat ook eens zeggen! Ook dan kwam ik de meeste tijd als alles missende weer thuis, totdat het door het een en ander geheel hopeloos werd en ik geen moed meer had.

Ik dacht dat het voor mij niet was, mijn zonden te groot, niemand zo slecht als ik, maar mocht de Heere toevallen in Zijn heilig recht, dat Hij mij rechtvaardig kon laten liggen, maar o, als het nog kon!

En toen kreeg ik een oogje des geloofs in de Weg der verlossing uit Psalm 40. Eerst die regeltjes :

*Ik draag Uw heilige Wet,
Die Gij den sterv'ling zet,
In het binnenst ingewand.*

En vervolgens :

Zie Ik kom, o Heere, enz.

O, wat keerde dat om! Een gezicht in de bereidwilligheid van den Heere Jezus, hoe Hij het van de stille eeuwigheid al op Zich genomen had en in de tijd volbracht. O, die ruimte daarin, toen kon ik nog zalig worden en de liefde die daarin meekwam, aanbidding en verwondering! Het was de gehele dag: *Het Lam dat geslacht is, is waardig te ontvangen de lof, eer en dankzegging.* O, dat was geheel anders als dat ik wel eens bemoedigd werd door een versje of belofte. De Weg werd zo ruim daarin ontsloten, dat alle mensen wel zalig konden worden.

In die tijd moesten wij ons brood verdienen met wassen voor anderen. Dan was ik de gehele dag alleen met strijken enz. En ook toen ging ik des Vrijdagsavonds de was

² Ds. H. Roelofsen, pred. Ger. Gemeente te Zeist

van die vriendin, waarmede ik wel eens naar Zeist ging, wegbrengen, en vertelde ik dat ook aan haar, waarmede zij zeer blijde was. Ik was toen ruim 27 jaar.

Als ik weer naar huis ging, werd ik weer bang voor de oordelen. Het was toen mobilisatie 1914 en ik nam me voor niet te gaan slapen, voordat ik zeker wist dat ik deel had aan den Heere Jezus en Hem mocht mijnen als mijn Zaligmaker. En toen kwam er in mijn gedachten: „*Ik ben niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en Mijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen,*” en ik kreeg Hem toen zo lief. Hoe Hij als een worm en geen man in Gethsémané kroop, enz. Maar ik sliep van oververmoeidheid weer in.

Toen, des Zaterdags voor de middag, onder mijn werk, kreeg ik de begeerte om in Hem te geloven, van tevoren niet wetende wat geloven was, en niet kunnende geloven, kwam er zo in mijn gedachten wat ik eens in W. Guthrie gelezen had wat het ware gelove was. Hij zeide o.a. *dat het een berusten was in die beraamde weg van eeuwigheid, n.l. de weg der verlossing door den Heere Jezus,* en o daar nam ik toen met mijn harte genoeg in. Toen dacht ik, nu geloof ik dat ik het ware geloof heb.

Dit ging alles zo onder mijn werk door en daar ik die Zaterdagmorgen buiten aan het werk was, keek ik in verwondering naar boven, naar de lucht, en gevoelde ook betrekking op de Eerste Persoon en daalde met kracht in mijn ziel: Joh. 3 : 16, *Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn Eeniggeboren Zoon in de wereld gezonden heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.*

O, wat kwam daar een zoete liefde en betrekking in mede, en zo daaroverheen: *Ik geloof in God den Vader, den Almachtige, Schepper des hemels en der aarde, en in Jezus Christus, Zijnen eeniggeboren Zoon.* O, wat werd ik nietig, want het was alsof ik de schepping in de natuur ook heel anders zag. De Majesteit en Hoogheid Gods blonk in alles uit.

Maar die middag daarop werd alles weer bestreden, dat gaat bij Gods volk heel anders. Ik zuchtte tot den Heere en zeide: mag ik U dan niet liefhebben? Waarop met kracht in mijn hart kwam: „Indien iemand den Heere niet lief heeft, die zij een vervloeking,” waardoor ik er weer uit was en verlangde naar de Zondag.

In die tijd las mijn geliefde Vader altijd de oude schrijvers in de kerk voor en hij las toen die preek van Erskine over „*Het gescheurde voorhangsel.*” O, toen hij de tekst voorlas, dacht ik: daar zal niets voor mij bij zijn, want daar had ik niet aan gedacht. Maar wat viel dat toen mede, inzonderheid in het stuk der beproeving, waaraan men het kan weten of het voorhangsel voor hem gescheurd was. Erskine zegt daar: dan zal ik twee schriftuurteksten bijbrengen, als ge nog niet kunt of durft zeggen met zekerheid: *Die mij lief heeft gehad en Zichzelven voor mij heeft overgegeven.* En daar noemde hij juist die twee teksten waarmede ik zo werkzaam was geweest. De ene een verschrikkelijke tekst: *Indien iemand den Heere Jezus niet lief heeft, die zij een vervloeking.* Daar zou een waar liefhebber Amen op zeggen. En de andere een liefelijke tekst: *Het Lam, dat geslacht is, is waardig te ontvangen de lof, eer en aanbidding,* enz. Ook daarop zou een ware liefhebber van Hem Amen zeggen.

O, hoe ik toen in de kerk gezeten heb, kan ik niet in woorden uitdrukken. Een en al verwondering over de goedheid Gods, en er viel in mijn harte: *Uwe vrucht is uit Mij gevonden,* en ik zeide wederkerig: *en Uwe vrucht is mijn gehemelte zoet.*

Uit de kerk komende, kon ik het niet langer stil houden voor mijn ouders. U kunt denken, wat dat inzonderheid voor mijn Vader was.

Dat zoete leven bleef nog enige dagen bij, maar ik kwam al spoedig tot de ontdekking,

dat ik nog voor eigen rekening stond. Op zekere keer vertelde ik dat tegen iemand van Gods volk en hij zeide dat dit gelukkig was en dat ik nu kans had dat ik er nog wat bij kreeg, omdat ik kreeg te gevoelen wat ik nog miste

Daarna kreeg ik op ruim 28-jarige leeftijd een zielsvriendin, daar ik zovele jaren naar verlangd had. Door Gods hoge Voorzienigheid kwam zij in Amersfoort wonen. Zij was weduwe en had maar één zoon meer, welke hier moest zijn voor opleiding als reserve-officier.³ Zo kwamen zij op aanraden van een vriend bij ons terecht. Wij waren al heel gauw eigen met elkander; ook mijn ouders hadden erg veel met haar op. Wij konden onze harten aan elkander kwijt en in het uitwendige leven is zij ook veel tot steun voor ons geweest, inzonderheid met ziekten.

Ik ben toen op ruim 30-jarige leeftijd topperig geworden, ik moest rust houden en gaan liggen voor mijn longen.

Ongeveer twee jaren ben ik nog gedurig met haar naar Gods volk geweest, maar toen werd dat afgebroken, maar evenwel, hoewel zij ook een zwakke vrouw was, kwam zij ons vaak bezoeken, ook wel met anderen van Gods volk, hetwelk wel dikwijls tot verkwikking was, maar met dat alles bleef ik een ongered mens.

In die tijd kwamen velen van het echte volk in ons huis, o.a. Lena van Straten, Liesje van Rooijen,⁴ vrouw Russcher van Staphorst enz., welke allen reeds lang in de eeuwige heerlijkheid zijn.

O, dan was ik soms zo jaloers op dat echte volk, dat geofende volk, die een Borg gekregen hadden.

Ik was ook altijd erg bang voor de dood, en mijn zonden nog niet vergeven. Twee bange jaren heb ik toen doorleefd en werd steeds ongelukkiger, en God mijn Richter. Eens mocht ik met Job mijn Richter om genade bidden. O, dat was nog mijn enige hoop dat ik nog genade mocht krijgen in Gods heilige ogen om niet.

Lichamelijk ging ik ook al maar terug, totdat ik op zekere keer wat bloed opgaf. Ik moest erg hoesten. O, wat was ik toen bang en soms zo moedeloos. Doch des nachts kwam er in mijn harte: *Laat u tuchtigen, o Jeruzalem, opdat Mijne ziele niet van u afgetrokken worde en u stelle tot een woestheid, tot een onbewoond land*, en dat gaf enige verlichting, het was of ik mij aan de tuchtigingen mocht overgeven.

'k Weet ook nog dat ik maar één keer wenste om beter te worden, en het was alsof mij afgevraagd werd, wat of ik liever wilde: beter worden en den Heere te missen, of ziek blijven en den Heere tot mijn deel te krijgen.

O, ik zeide: *dan liever ziek zijn, als ik U maar krijgen mag*, en zo tobde ik nacht en dag voort, worstelende om heilig te mogen leven, maar werd hoe langer hoe onreiner, dood in zonden en misdaden, verdoemelijk in mijn Verbondshoofd Adam. Dat kreeg ik klaar te zien en dan aan al de geboden van de heilige Wet schuldig, zodat ik met de melaatse mannen moest uitroepen: *onrein! onrein!*

Het was alsof ik al afgezonderd was van de uitwendige openbare dienst; dat was toen de eerste kleinzoon Gerrit van mijn ouders gedoopt werd door Ds Boone. O, als ik ooit gevoeld heb de betekende zaak van de heilige Doop nodig te hebben, dan is het toen geweest. O, die begeerte naar de afwassing mijner onreine ziel, geheel besmet! Toen werden er ook enige mensen bevestigd als lid der Gemeente, en ik gevoelde mij er buiten en erg moedeloos, met een zwak lichaam.⁵

Ik werd nog een weinig bemoedigd uit dat versje:

God zal ze Zelf bevestigen en schragen,

³ Jan Aalbers, de zoon van Mevr. Aalbers-Koerhuis, een goede bekende onder Gods volk

⁴ De vrouw van Bart Roest, Scherpenzeel

⁵ Donderdag 28-8-1919

*En op Zijn. rol, daar Hij de volken schrijft,
Hen tellen als in Israël ingelijfd,
En doen de naam van Sions kinderen dragen,*

wat ook ongeveer zes weken later aan mijn ziel is toegepast door een voorafgaande afgesneden zaak.

O, wat heb ik toen toch benauwde dagen en nachten doorgebracht, zuchtende tot den Heere: *nu moet ik sterven en ik kan niet sterven.* 'k Zat in een gevangenis daar ik niet uit kon komen. En dan vele aanvallen van de vorst der duisternis, zij zijn niet in woorden uit te drukken, die tentaties des nachts.

Dan werd ik nog wel eens bij den Heere Jezus bepaald in Zijn zwaarste lijden, uit Psalm 22 en 69, de eerste versjes. Dat gaf nog enige ondersteuning voor een ogenblikje. Ik wist toen nog niet *dat ik met Hem ene plant moest worden in de gelijkmaking Zijns doods*, enz., en aan alles sterven.

O, wat was ik diep ellendig naar lichaam en ziel. Met mijn vorige bevindingen kon ik niets meer doen, alles raakte ik kwijt, o zo dood, en gevoelde me als een geheel natuurlijk mens.

Daarna gaf ik voor de tweede keer wat bloed op. Toen gaf ik het helemaal op van nog beter te kunnen worden. Ik vroeg aan mijn dokter of hij mij iets kon geven om eens te mogen slapen, doch hij gaf niets, hij zeide: het helpt je toch niet. Het beste is dat je mij gelooft, wanneer ik zeg dat je nog wel beter kan worden. Och, hij dacht, dat ik daarover tobde en van achter heb ik gezien dat hij gelijk had dat het me niet hielp, want de Heere bedoelde het anders.

Toen nog een paar weken en ik werd een verloren mens, en al mijn hoop werd afgesneden doordat ik onder het Richterlijke Gods kwam en de veroordeling van de heilige Wet en de satan aan mijn rechterhand om mij te beschuldigen dat ik te zwaar gezondigd had. Ik gevoelde niets dan het Richterlijke Gods, Die van Zijn recht geen afstand kon doen en heb dat mogen billijken, toen Hij mij afwees met deze woorden: *Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al dat geschreven is in het boek der Wet om dat te doen.* O, toen heb ik uitgeroepen: *verloren, verloren!*

O, wat was ik bedroefd! Nu eeuwig van God gescheiden, want het was alsof ik zo zou sterven, en dat was rechtvaardig, geen kruimpje vijandschap was er toen in mijn hart. Ik kan het niet anders uitdrukken, dan dat ik met liefde tot Gods recht verloren ging. Ik schreide zo, dat Moeder uit haar bed kwam en tot mij zeide: *je bent er nog.* En Vader hoorde het ook, maar zei niets tot 's morgens, toen hij vroeg: was het afgesneden? Ik antwoordde: ja, en toen zeide hij: *ik gevoelde dat het Recht zijn loop moest hebben.*

U kunt denken wat er in hun ziel is omgegaan! Moeder gaf mij nog een beetje wijn, want ik was lichamelijk zo zwak en naar.

Mijn broer kwam 's morgens ook en zeide: wat zal ik voor je lezen? Ik zeide: ik weet het niet, maar zei toen: lees Psalm 88 dan maar en toen hij het zesde versje las, was het alsof ik een aanraking van binnen kreeg, hetwelk mij verklaarde *afgezonderd onder de doden, gelijk de verslagenen, die in het graf liggen, die Gij niet meer gedenkt en zij zijn afgesneden van Uwe hand.* O, toen werd het zo stil van binnen en alsof ik een luisterende ziele kreeg, en uit Psalm 85 : 9: *Ik zal horen wat God de Heere spreken zal, want Hij zal tot Zijn volk en gunstgenoten van vrede spreken.*

Toen kreeg ik gedachten over het Genadeverbond, dat de Heere van eeuwigheid had opgericht. Het was alsof ik er nog nooit van gehoord had, en waarvan de Heere Jezus het Hoofd is als de tweede Adam.

O, wat werd het woordje Genade mij dierbaar en van onuitsprekelijke betekenis.

Ds Boone zeide wel eens: het zijn maar zes letters, maar niet te begrijpen. Ik lag met afgekapte handen en voeten, kon niets aannemen, totdat de Heere Zijne volheid ontsloot en Zichzelve ontdekte in Zijn Goddelijk Zoonschap als mijn Zaligmaker.

O, toen was het alsof een nieuw schepseltje geboren werd, toen de zegels van het dierbare heilige Woord enigermate afgenomen werden. O, dat was zo onwederstandelijk en met kracht, dat ik kreeg te geloven *dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden uit loutere genade geschonken was*. O, wat was toen alles wat aan Hem is gans begeerlijk. Zijn Naam, Ambten, Staten en Naturen. Het was alles zo Goddelijk. Hij toonde mij een zuivere rivier van het water des Levens. In Hem was het leven. Hij was het levengevende Hoofd, de tweede Adam, met Wien ik door het geloof verenigd mocht worden en zo het nieuwe schepseltje tevoorschijn kwam.

Wat mocht ik met de herders in Bethlehem verblijd zijn, want hun en ook mij werd grote blijdschap verkondigd, nl. *dat u heden geboren is Christus de Heere*.

Mijn pen is te arm om de zaken uit te drukken in woorden.

Daarna werd ik weer bepaald bij de betekenende zaak van de Heilige Doop, nl. de afwassing onzer zonden in Zijn dierbaar bloed. Door de geloofsvereniging met Hem worden wij ene plant met Hem in de gelijkmaking Zijns doods enz., en wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood.

O, in elke zaak was een eeuwige volheid, zodat mijn lichaam bijna bezweek. En vroeg ik op die middag, met onderwerping aan Gods wille, of ik een ogenblikje zou mogen slapen, en die begeerte kreeg ik. 'k Heb toen wel ongeveer twee uren rustig mogen slapen zonder dromen. Toen ik wakker werd was het net alsof de Heere was weggegaan en ik werd toen even aangevallen dat ik het niet had mogen vragen om te slapen. Maar werd toen zo lief bepaald bij die weduwe in Israël, dat toen de ledige vaten vol waren, de olie stil stond, en zij haar schuld kon betalen. Ik was ook zo vol door de bediening des Heiligen Geestes en mijn schuld was weg en ook de vreze des doods. Ik wist niet meer hoe ik bidden of danken moest en toen kwam er zo lief in mijn hart: *Vader, ik dank U, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard. Ja, Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U*.

O, toen mocht ik mij verliezen in Die dankende Hogepriester en kreeg ook dat gebedje: *Onze Vader, Die in de Hemelen zijt*, enz. Maar inzonderheid: *Uw Koninkrijk kome*. O, het was alsof ik nu niet anders meer te doen had dan daarom te vragen, dat ik ook eens voor één het middel mocht zijn of worden.

De daarop volgende dagen mocht ik nog verder ingeleid worden. Van Woensdag op Donderdagnacht mocht ik weer een poosje rustig slapen en toen ik wakker werd was het mij zo een wonder dat ik zo vredig en zonder dromen had mogen slapen. O, toen dacht ik, nu geloof ik toch werkelijk dat ik geheel vernieuwd ben en kreeg in mijn harte: *zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel. Het oude is voorbijgegaan, ziet het is alles nieuw geworden*. En toen werd het mij zo duidelijk: *Indien wij ene plant met Hem geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, zo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding. En geloofd zij de God en Vader onzes Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hope door de opstanding van Jezus Christus uit de doden*.

O, wat verlangde ik toen weer naar de morgen, dat mijn ouders bij mij zouden komen, om het hun te vertellen en zeide toen: nu mogen jullie het wel aan de vrienden

vertellen dat de Heere waarlijk opgestaan is; de vrouwen moesten het ook boodschappen aan de discipelen.

O, mijn tong was te arm om God naar waarde groot te maken en ik heb toen de Engelen te hulp geroepen en ik was ook zo verblijd dat er engelen waren en kreeg er ook zo'n zoete betrekking op. Het was ook alsof er over mij blijdschap in de Hemel was over het werk des Geestes in mijn ziele. *Die Geest getuigde ook met mijn geest dat ik een kind Gods was.* O, wat was ik toen zalig gesteld! Die zoete geloofsvereniging: *Mijn liefste is mijn en ik ben Zijne.* Ik was geheel nieuw, voelde geen zonden meer opkomen. Ik was blijde dat ik op mijn bedje moest liggen en mij met geen aardse dingen behoefde te bemoeien. Gods Woord zo open en Goddelijk, ook dacht ik om geen tijd meer, maar mocht mij in de Heere verlustigen. *Alles wat aan Hem is was gans begerlijk,* enz. enz. Ik was zalig gesteld.

Toen kwam er juist op een voormiddag een vriend bij mij; wat was ik somtijds overstelpt en riep: *O, hemelingen help! Laat God en het Lam toch zijn geprezen.*

Maar toen ik de daarop volgende avond wilde gaan rusten, was het toch alsof er nog wat aan haperde en nog niet volkomen gerust was. Ik vroeg weer met onderwerping of ik een poosje zou mogen slapen, omdat ik het haast niet dragen kon. 'k Was zeer zwak van mijn longen en zo pijnlijk. O, kon ik het in woorden brengen wat er die nacht op gevolgd is en opgelost is geworden. Toen ben ik een ogenblik in de geest Boven geweest en het was alsof die dierbare Middelaar mijn ziel rein gewassen aan Zijn lieve Vader voorstelde en werd ik bepaald bij de heilige deugden Gods, in Christus weer opgeluisterd, uit Psalm 85: *De Goedertierenheid en de Waarheid zullen elkander ontmoeten. De Gerechtigheid en de Vrede zullen elkander kussen.*

O, het was alsof er een zoete overeenstemming was tussen de Vader en de Zone over mijn ziele, en dat genoeg nemen in Elkander: *Deze is Mijn geliefde Zone, in Dewelke ik Mijn welbehagen hebbe;* en zo ook een welbehagen in mij in Christus, want dat had ik al eerder geloofd dat ik in Christus was ingeplant. En toen heb ik in verwondering uitgeroepen: *Zoete God de Vader, zoete God de Zone, zoete God de Heilige Geest.*

O die zoete vereniging van de drie Goddelijke Personen, en kwam er in mijn gedachten wat Ds Boone eens zeide: *Toen werden er vier één.*

Maar toen was ik alweer met mijn gedachten op de aarde en zag toen duidelijk dat dit de haper was die ik niet verklaren kon. Opgelost in een Drieënig God, aangenomen tot kind. Die gehele nacht werd ik maar ingeleid in de Waarheid door die lieve Geest, *want Die getuigde met mijn geest dat ik een kind Gods was.*

O het was alles om mij heen Heilig vanwege de Heilige tegenwoordigheid Gods en heb ik toen ook uitgeroepen: *Heilig, Heilig, Heilig,* enz., met de ganse Kerk en de Engelen. Volmaakt in Hem, geheel vernieuwd.

Ook zoet verenigd met de Heilige Kerk boven, en kreeg bovendien nog een zoete betrekking op Justus Vermeer. Dat kon ik niet begrijpen en toen was het alsof de Heere mij toonde hoe hij voor mijn ziel ook gebruikt was en dat die werken hem nu volgden. In Justus Vermeer heb ik in het begin van mijn weg veel gelezen met jaloersheid op Gods Volk, ook was hij mij tot ontdekking en bemoediging. Ook wel andere oudvaders, maar Justus Vermeer in het bijzonder. O, het was of hij er wetenschap van kreeg in de Hemel en wij tezamen daarover den Heere bewonderden in Zijne grote liefde. O, die zoete betrekking op elkander, en het werd mij hoe langer hoe duidelijker dat ik nu weer in God teruggebracht was en uitverkoren was in Hem van voor de grondlegging der wereld.

O die zoete eeuwigheden (zoals Erskine het ergens uitdrukt) van achteren en van

voren. O, mijn tong is te arm om het in woorden uit te drukken. Wie het heeft mogen beleven, zal het kunnen verstaan. En hoe meer ik ingeleid werd in al die zaken, hoe kleiner ik werd.

Toen kreeg ik ook de Bijbelheiligen te verstaan, wanneer de Heere Zichzelve openbaarde aan hun zielen, hoe nietig ze dan waren, zodat Abraham uitriep: *Hoewel ik stof en as ben*. Ook werd ik bepaald bij Jacob te Pniël, dat hij hinkende werd en mocht zeggen: *Ik heb God gezien van Aangezicht tot Aangezicht, en mijn ziel is gered geweest*.

O dan zeide ik: *Heere, nu ben ik net als al Uw volk*. Ook Jesaja, daar kreeg ik ook iets van te beleven. Ik dacht dat ik het niet zou durven vertellen vanwege de Heiligheid en Majesteit Gods. O, nooit ben ik zo nietig geweest. Maar het is: Zalig, zalig, niets te wezen in het heilig oog voor God! O, wat was het Woord Gods heilig, ja het was God Zelf. Het papier zal eenmaal verbrand worden. In die twee Testamenten stond mijn naam en erfenis. Het was alsof alles voor mij was. *Want zovele beloften als er zijn in Christus Jezus, die zijn in Hem Amen, Gode tot heerlijkheid*. En uit Rom. 8: *Zo is er dan geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn*, enz.

Mijn ziel is enigszins bevreesd om alles uit te drukken, omdat ik daar nu dadelijk niet meer bij ben, hoewel toen al de twijfel weggenomen werd en ik tegen den Heere zeide: nu zal ik nooit meer twijfelen aan mijn staat. Maar och, och, wat is er veel strijd op afgekomen.

Met diep ontzag en eerbied boog mijn ziel met de triomferende Kerk mede. O, ik kon niet laag genoeg bukken in verwondering en aanbidding.

De daarop volgende Vrijdagmorgen was ik zo naar en zwak en pijnlijk. Ik kon het gedurig bijna niet dragen en ik werd even heftig aangevallen dat het allemaal maar zenuwen waren. Maar ik zuchtte tot den Heere, dat ik mij toch niet anders maken kon, en kreeg toen in overdenking uit Job 10: *Met vlees en zenuwen was hij doorvlochten en als leem bereid*, enz. O wat was ik blij dat er in Gods Woord ook van zenuwen gesproken wordt en mocht zien dat mijn lichaam ook door den Heere gemaakt was en mocht ik met David in Psalm 139 Hem ook daarover loven: *Ik love U, omdat ik op een heel vreselijke wijze wonderbaarlijk gemaakt ben, wonderlijk zijn Uw werken, ook weet het mijn ziel zeer wel*, enz. Ook die volgende verzen van Psalm 139, en toen kon ik ook mijn lichaam overgeven om te lijden zoals de Heere wil, en kon toen enigszins begrijpen dat de martelaren hun lichamen konden overgeven. Het was of ik verslonden werd in de wille Gods. *En ziet, gij zijt duur gekocht met lichaam en ziel, welke beide Godes zijn*, enz.

Ik werd ook bij Job bepaald, dat hij zeide: *Met het gehoor der oren heb ik van U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij en hebbe berouw in stof en as*.

O, wat waren dat zoete tranen over mijn zonden. En Rebekka bedekte zich met een sluier van ootmoed en viel van de kemel af.

Geheel ben ik mij toen in God Drieënig kwijt geraakt, ik was mijns zelfs niet meer, ik dacht aan geen tijd en was toen blijde dat ik op bed kon blijven liggen en dat ik mij met geen tijdelijke dingen behoefde te bemoeien. De vreze des doods was ook geheel weggenomen, daar lag niets meer tussenbeide. Al het aardse had geen vat op mij. Mijn lieve ouders dachten dat ik nu niet lang meer zou leven, want ik was zeer zwak vanwege mijn longen en uitgeteerd. *Ik was uitgeteerd*, zegt David in Psalm 116, *maar Hij zag op mij neder*, enz.

De daarop volgende Zondag heb ik zo mogen rusten door het geloof in een Drieënig

God. Nooit heb ik zo'n Zondag meer gehad. Het was zo in mijn gedachten, 's morgens al: *Een eenige is Mijn duive, Mijn volmaakte*. Ik werd bij Adam en Eva bepaald vóór de val, versierd met Gods Beeld, Hem kennende aan de wind des daags en wandelende in Zijn gemeenschap. Alles lacht de ziel dan toe van vrede. O, die vrede met God, die ik toen gevoeld heb en met al het geschapene, dat is in geen woorden uit te drukken. Gods lieve Woord verklaart dan alles in de ziel.

Maar des avonds raakte ik dat zoete gevoelige leven kwijt. Toen hoorde ik het leven op de straat weer, omdat het raam open stond, en hoorde ik honden blaffen. Ik werd verschrikt en riep uit: *O Heere, dat kan ik niet uithouden*.

'k Werde toen bepaald bij de 18e Zondag, dit gedeelte vooral: „Dat Hij naar Zijn menselijke natuur niet meer op de aarde is, maar naar Zijn Godheid, Majesteit, Genade en Geest wijkt Hij nimmermeer van ons.” O, toen kon ik het beter dragen en zag ik dat ik door het geloof moest leven en niet alleen door gevoel. Ik kreeg toen ineens een heel andere legering en de Ambten van de Heere Jezus kreeg ik te overdenken.

Kort daarop, in de nacht, werd ik weer bij het Paradijs bepaald vóór de val. Dat ik nu weer als het ware, net als Adam en Eva, op de aarde uit het Paradijs gezet was, en alsof ik het leven weer in moest. Maar dit zag ik ook klaar en duidelijk, dat de Heere hen eerst bekleed had en dat Hij hen er uitdreef, en het was alsof ik mij net zo zag liggen met eerbied en diep ontzag. En daar was mijn lieve Vader ook zo blijde mede, dat ik dit ook mocht ondervinden: uit alles weer uitgezet, in mijn diepe armoede terecht gekomen. O, niet in woorden uit te drukken!

Toen ruim 32 jaar oud zijnde, ben ik van die tijd af aan zachtjes aan opgeknapt naar het lichaam, heb ook geen bloed meer opgegeven. Ik kreeg vrijmoedigheid om het aan mijn dokter te vertellen, en hij zei: nu, dat is veel gewonnen voor je gestel, en met tranen in zijn ogen vervolgde hij: *ik bij blij met je geluk, ik wou dat ik het ook had*. O, wat was ik daar blijde mede in de hoop dat de Heere het wilde gebruiken ook voor zijn ziel, want daar wilde ik nog wel voor blijven leven als ik eens voor één ziel gebruikt mocht worden. Doch later was hij weer geheel vijandig tegen mij.

Vele van Gods echte kinderen zijn er toen bij ons geweest en waar ik dan zo mede verenigd mocht zijn. Ik was eerst te zwak om alles te vertellen, maar enkelen zeiden, *je behoeft het niet te doen, wij gevoelen het wel*. O, wat was dat aangenaam zo samen God groot te maken en weinig praten, maar dat lieve Wezen bewonderen in Zijn grote goedheid; ik kon niet laag genoeg bukken.

En voor het uitwendige kwamen mijn zorgzame ouders ook uit de banden. Die zomer was mijn vader zonder werk gekomen en hij was niet zo jong meer om bij een andere baas te gaan werken, en toen is hij, op aanraden van onze vrienden, begonnen met aardappelen te verkopen. De Heere zegende dat werk zó, dat hij ruim zijn brood kon verdienen. Wonderlijk zijn Gods wegen altijd met ons geweest.

Maar ach, wat was het een droevige gewaarwording, dat ik mijzelf zo waar moest nemen in mijn ledigheid, zo arm en gebrekkig in alles, en die oude natuur weer naar voren kwam. Met Paulus kon ik ook wel zeggen: *Ik weet dat in mijn vlees geen goed woont, het willen is wel bij mij*, enz. Rom. 7.

Zo moest ik de strijd weer in en was blijde als ik eens een geofende ziel mocht ontmoeten, want het was alsof ik in het begin stond.

Ds Boone en Ds Fraanje, die toen hier onder ons dakje kwamen, waren mij wel eens tot raad en moedgeving.

Maar de minste zondige gedachten maken scheiding en waren mij altijd tot diepe smart en ik kon dan niet rusten voordat ze weer vergeven werden. Dan kreeg het dierbare Bloed zoveel meer waarde, alsook de liefde van mijn Bloed-Bruidegom Enkele weken nadat er niets tussenbeide was gevoelde ik mij op een zekere keer weer zo ledig en begon te verlangen om nog iets van den Heere te mogen overdenken. En toen kreeg ik zulke zoete overdenkingen over God den Heiligen Geest.

Tot zover de aantekeningen van onze geliefde zuster.

Zij heeft altijd een zwak lichaam gehouden, maar is nog 69 1/2 jaar mogen worden. In Februari is zij ziek geworden en na enige maanden moest zij op aanraden van de dokter naar het ziekenhuis. Hiervoor werd zij door den Heere ingewonnen en kreeg zij die woorden tot bevestiging: *Ga heen in vrede.*

Na 16 dagen in het ziekenhuis geweest te zijn, is zij op Vrijdagmorgen 3 Augustus 1956 ontslapen en is haar ziel overgebracht in de eeuwige Heerlijkheid.

Wij hopen, dat deze aantekeningen nog tot nut en opwekking en bemoediging voor deze of gene mogen zijn, *want de gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn.*

Dit is de wens van de
Gebroeders W. B. en G. van Dijkhuizen.

Amersfoort, 10 November 1956.

De ouders van Jannetje van Dijkhuizen heten:

Gerrit van Dijkhuizen en Hendrikje van Veen, sinds 1893 wonend te Amersfoort.

Geboren: Jannetje, 7 februari 1887

Willem Barend, 15 september 1889

Barend, 12 februari 1892; overl. 1910

Geurt, 13 januari 1895.

Vaer Gerrit van Dijkhuizen werd op zondag 15 april 1894 als diaken bevestigd in de trapkerk, zgn Muurhuizen. Deze gemeente werd bediend door 'vrije' predikanten. De eerste eigen predikant was ds. Galjaard.

Brief van Jannetje aan een vriendin⁶

Amersfoort, 2 Jan. 1915

Verleden week heb ik toch zulk een nare dagen gehad, en werd ik veel aan gevallen van een verworpingen te wezen, en (dat) het gene wat ik ondervonden had toch niet zaligmakend was. O, ik heb dikwijls gewenst nooit geboren te zijn geweest. O, ik achtte de dieren toch zo gelukkig. En een werelds mens die nooit waarheid gehoord had, achtte ik gelukkiger dan mijzelf. Ik moest maar gedurig vragen: O Heere, bewaar me toch, dat ik niet tot wanhoop kom.

Maar gisteren is het veranderd, en ik heb nog steeds goede gedachten van de Heere. En vanmorgen dacht ik zo: het oude jaar is met veel bemoeienis geëindigd en het nieuwe jaar weer zo begonnen. Oudejaarsavond ben ik met juffrouw Vingerhoets naar Zeist, naar Ds. Roelofsen, geweest en nieuwjaars avond hebben wij Ds. Geerts bij ons gehad en ze hadden beiden toch zulke dierbare preken.

Ds. Roelofsen sprak over Daniël 12 vers 13 en ds. G. uit Psalm 84: *Welgelukzalig is de mens wiens sterkte in U is*. Ik heb er beide keren veel aan mogen hebben. Ds. Roelofsen daalde toch zo laag af voor die het er in waarheid om te doen mag wezen. O, ik gevoelde gisteren toch zo'n betrekking op hem. O, dan worden de bemoeienissen des Heeren toch zo groot. O, ik kan het allemaal niet schrijven. Het laatste versje dat ds. Geerts liet zingen, was: Hoe zoet zijn mij Uw redenen geweest. En dat moet ik nog steeds zeggen, en Zijn goedheid gaat het al te boven. Enz.

Brief aan Vrouw G. Hol- Ravenhorst uit Tricht, 1918

Het ligt in mijn hart U een lettertje te schrijven, nog uit betrekking dat we elkander de laatste keer ontmoet hebben. Het spijt me dat ik niet een poosje met u alleen heb kunnen praten. Het was aangenaam en wij zien elkander zo weinig. Vele dingen hebt u verteld, die mij ook niet vreemd waren, en dan voelt men zo'n inwendige vereniging met elkander. Het is waar, het scheiden viel me niet makkelijk, ik had je nog wel een poosje willen houden.

Geliefde vriendin, hoe graag ik eens naar Tricht zou willen komen, het zal toch niet gaan. Ik moet het maar uit mijn hoofd stellen. Ik kan niet zitten niet volhouden. Ik heb 's avonds zo'n pijn in mijn rug en schouders gehad, toen u geweest bent kon ik er niet van slapen. Nu zeg ik niet dat het daarvan komt hoor, maar de volgende dag was ik toch heel niet goed, en ben al die tijd niet zo goed als ik geweest ben. Ik hen er erg verdrietig om geweest dat ik nergens meer tegen kan, en hen zo moedeloos geweest en soms zo onverenigd, en (ik) was nijdig op de voorspoed van een ander.

Zondag was het ook nogal makkelijk. Vader las een preek van Comri over *de beproeving uws geloofs* uit Petri 1:7. Toen was het alles weer goed. *Heilig zijn, o God, Uw wegen*

⁶ De fragmenten uit brieven en de citaten uit enige bevindelijke ontmoetingen, werden overgenomen uit: De opperzaal van de Muurhuizen. Leven, vrienden en predikanten van Jannetje van Dijkhuizen, door J. M. Vermeulen, Meteren.

Enige bevindelijke ontmoetingen

Jannetje heeft enkel ervaringen uit het geestelijk leven opgeschreven. Ze begon ermee in het vroege voorjaar van 1926 en eindigde in 1932. 'Op het aanraden van den Godzalige Comri zal ik met de hulpe des Heeren trachten enige bevindelijke ontmoetingen mijner ziele op te schrijven.'

Op 21 maart 1926 mocht ik voor het eerst van mijn leven het Heilig Avondmaal gebruiken onder de bediening van Ds. Boone, met enkele lieve vrienden in de zoete vereniging uit den Heere Jezus vloeiende. Daar Hij tot mij zeide: *Mijn vrede geef Ik u, Mijn vrede laat Ik u, niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef Ik het ulieden.* O, dierbaar Hoofd. Toen de Domenie het formulier voorlas, was dat voor mijn gevoel alsof dat gebed voor den Troon kwam, waardoor ik mede zuchtte en mezelve wenste al langer hoe meer aan den Heere Jezus over te geven, zoals dat er staat: waardig om het na te lezen.

Op 5 Oct. 1926 sprak Ds. Fraanje in Hoevelaken en bediende ook het Heilig Avondmaal, waardoor ik door de wonderlijke besturing des Heeren over mij ook tegenwoordig mocht zijn. De weg werd kennelijk voor mij gebaad. Ik mocht betrekking krijgen op die dierbare instelling des Heeren. Ook kwamen deze woorden in mijn hart: *Die dorst heeft kome, enz.*

De dominee preekte uit Psalm 87. Zijn inleiding was: van Sion zal gezegd worden: deze en die is aldaar geboren, en de Allerhoogste Zelve zal ze bevestigen. En vervolgens uit 2 Kor. 1:21: *Maar die ons met u bevestigt in Christus, en die ons gezalft heeft is God.* Dierbaar heeft hij dat alles verklaard. Hoe de Heere Zijn kinderen, die in Sion geboren zijn, kwam te bevestigen door Zijn Woord en Sacramenten. O, ik kon het niet ontkennen en durfde het ook niet na te laten het Heilig Avondmaal te gebruiken, waardoor ik van achteren meer en meer de goedkeuring des Heeren mocht gewaar worden.

Aan de tafel werd gezongen: *God heb ik lief, want die Getrouwe Heer'* enz. O, dit mocht ik met mijn hart mee zingen en dat wonder daartoe verwaardigd te mogen zijn, des Heeren dood te mogen verkondigen tot Zijn gedachtenis. O, hier toegelaten te worden aan die beneden tafel, wat zal dat eenmaal zijn. Ik kreeg er later een indrukje van om met de 24 Ouderlingen den Heere, Die alle eer en lof en aanbedding waardig is, eeuwig groot te maken. Daar kreeg ik zin in, gevoelende hier mijn onvolmaaktheid om den Heere te eren.

Hoewel dit alles niet zonder hevige bestrijding toeging, versterkte de Heere mij weer kennelijk, doordat ik zonder mijn weten een boekje van Erskine in handen kreeg, waarin dat hij de gelovigen aanspreekt die heden aan het Avondmaal geweest waren. O, ik kon de Goedheid Gods niet op. Onder Zijn leiding te mogen zijn, dat was een preek uit Deut. 7:22: *En de Heere, Uw God, zal deze volken voor uw aangezicht allengskens uitwerpen.*

Later las ik eens in Brakel hoe dat de Sacramenten Christus alle de beloften van het Verbond der Verlossing verzegelde. Want zegt hij: een Sacrament brengt telkens levend in gedachten de beloofde zaak, en verwakkert telkens de zekerheid der beloften. Ik schrijf dit nu op, omdat het me zo opmerkelijk groot is dit jaar twee maal Avondmaal te mogen houden, daar het al jaren geleden mijn begeerte soms was geweest.

Op 2 Nov. 1926 verlangde ik zeer naar de Gemeenschap met God, en dat mijn

inwonende zonde daardoor gedood mochten worden. En de Heere liefde mijn begeerte te vervullen.

Die dag ging ik naar mijn vriend V.⁷ Ik bekende mijn onwaardigheid en dat het een wonder zou zijn als het makkelijk mocht vallen. En ziet, tot onze troost was het voor beiden makkelijk in het spreken over de dingen van Gods Koninkrijk. Toen ik 's avonds op bed lag, kreeg ik de Heere te erkennen, en zag dat Hij onveranderlijk was in Zijn Verbond. Want God gedenkt altijd genadig, aan Zijn Verbond, hetwelk blijft gestadig. En ook dat Hij nooit meer op mij toornen zal, noch schelden zou.

O, dit mocht Ik geloven, waardoor ik den Heere mocht leven. *Looft den Heere, want Hij is goed, looft Hem met een blij gemoed. Want Zijn gunst alom verspreid, zal bestaan in eeuwigheid.*

En ik zag dat den Heere Jezus dat alles verdiend had, door Wien ik ook vrede in mijn ziel gevoelde met God drie-enig. Gedurig was het: *Toen was ik in Zijne ogen als een die vrede vind.* O, wat werd mijn ziele daar onder verootmoedigd en moest maar zeggen: Heere, wat onderscheidt me bij vele duizenden mensen die beter zijn dan ik. O, de verzoende gunste te mogen gevoelen, dat overtreft alles. Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen.

Het gebeurde eens dat we leesgezelschap hadden en ik zeer benauwd werd, zodat ik geen woord kon zeggen. Toen ik naar bed ging, zuchtte ik en vroeg: *Heere, wat is dit toch voor een toestand?* En het liefde den Heere mij klaarheid te geven, dat dit van de vijand kwam uit Psalm 143: *Ik zie mijn ziel vervolgd door snooden, ik zie, voor vijands haat gevloeden, mijn leven in het stof verteên.* En ook: *O Heere, mijn Toevlucht, hoor mijn klagen, verlos mij uit des vijands lagen.*

Ook vader had heel wat na die avond te verduren, hoog gaande bestrijdingen onderworpen, voor wie ik ook kreeg te zuchten, want ik gevoelde het mee. Maar de Heere gaf hierin uitkomst. En het meeste wat me drukte, en waar ik mee aangevallen werd, was dat de vereniging tussen onze vrienden zou verbroken worden. Ik mocht den Heere achteraan klagen, en als ik schuld had, of Hij het genadig wilde vergeven. En het liefde den Heere (dat) den satan het kreeg te verliezen en dat de koningen, hoe zeer geducht, met hun heiren zijn weg gevluht, zij vloden voor Uw ogen.

Zondags daarop mochten wij allen door Gods Geest bediend worden. Vader las dien dierbaren preek van J. Vermeer. Want een iegelijk die de Waarheid doet, komt tot het licht... enz. Het was voor mij alles eten en drinken. Ook wal we zongen uit Ps. 119:52 en 53.

Ook 's avonds van Van der Groe, het laatste gedeelte van het 10^e gebod, kwam de Heere ons ook weer te versterken. En onder de gesprekken kreeg ik zoveel van de Goedertierenheden des Heeren op te merken met ons, onwaardige, gehouden, dat ik eronder verootmoedigd werd met het woord *Halleluja* in mijn hart te gevoelen. En tegelijkertijd wat ze in den Hemel doen: *en ze aanbaden Hem, Die leeft tot in Eeuwigheid.*

Den 30 Januari 1927 mocht ik als lid dezer Gemeente bevestigd worden door onze Gel. Vriend Vijverberg, en mocht ik veel van de bemoeienissen des Heeren over mij opmerken, daar het lang mijn begeerte was geweest, maar door ziekte afgebroken was geworden. Tegelijkertijd hield hij ook voorbereiding voor het H. Avondmaal, sprekende ook uit de 30e Zondag. Waardoor ik veel opwekking kreeg om het eens tot des Heeren eer te mogen doen.

⁷ Veen, ouderling in de gemeente

Daarna heeft Ds. Boone het H. Avondmaal bediend en heeft dierbaar gepreekt. 's Morgens uit Psalm 84:12: *Want God de Heere is een Zon en Schild* enz. en 's Avonds uit Exodus 19:4 en 5. 's Middags was ik erg bedroefd en vele aanvallen onderhevig, omdat ik onder de bediening van het H. Avondmaal den Heere Jezus niet ontmoet had, wat lang mijn verlangen was geweest.

's Avonds onder de preek veranderde het wel heel wat. Maar de volgende morgen alweer daarover bedroefd zijnde, werd ik bepaald bij Jakob toen hij de wagens en de paarden van farao zag, dat hij zeide: *het is genoeg, Jozef leeft nog*. En meteen werd ik bepaald bij de uiterlijke tekenen van het H. Avondmaal, dat het ook zo zeker was als ik dat gezien en gebruikt had, dat de Heere Jezus voor mij gestorven was en nog leeft. Ook toen werd mijn begeerte voldaan.

Ik mocht die dag mijn 40e verjaardag gedenken en een weinig verootmoedigd worden onder al de weldaden aan zo een snood schepseltje bewezen. 's Middags kwam mijn vriend Veen en waren een ogenblikje makkelijk bij elkander, sprekende van hart tot hart over hetgeen de Heere ons geschonken had.

2 Sept. 1927 mochten wij Ds. Fraanje weer in ons midden hebben. En de Heere gaf hem veel vrijmoedigheid in het spreken en vermanen. Ook mocht ik een hartelijke vereniging met hem gevoelen in het verklaren van de Waarheid. En ook in huis, wat mij zeer versterkte en de vijand beschaamde.

Zijn inleiding sprak hij uit Psalm 89:47 over Richterlijke en Vaderlijke verberging. En vervolgens uit Kolossenzen 1:14: *In dewelke wij hebben de Verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonde*. En ook dat Sion door recht verlost zou worden. Hij verklaarde het toevallend en ondervallend recht zo duidelijk voor mij, dat ik het moest geloven dat de Heere mij daaronder gebracht had en van de vloek der Wet verlost heeft en mij het Wezen en het Welwezen des geloofs geschonken heeft. Waardoor ik in verwondering geraakte en zei: *Maar Heere, wat zijt Gij goed*. We zongen ook nog het 7e en 8e vers van Ps. 89.

De nacht daarop volgende kreeg ik al meer de bemoeienissen des Heeren met mij gehouden op te merken. Het was zo in mijn harte: dankens- en dienenswaardige Jehova. (...)

In diezelfde tijd preekte ds. Boone hier, en had het over deze woorden uit Openb. 22: *Zalig zijn ze die Zijne geboden doen, en zij door de poorten mogen ingaan in de stad*. Daar heeft hij gewichtig over gesproken, en haalde ook ter ontdekking aan dat er ook waren die over de muur geklommen waren en niet door de poort in de stad kwamen. Dit greep me zo aan dat ik er ook bang voor was. Ik kreeg het een poosje zo benauwd en zag niet anders dan mijn zonden. Het was net alsof ik daar nu als een huichelaar zat en zuchtte ook: Heere, Ik kan het niet meer houden, ik kan niet meer hebben noch dragen. Toen in de toepassing werd ik er weer uit geholpen en 's avonds veranderde het geheel uit Rom. 7: *Ik dan doe de zonde nu niet meer maar de zonde die in mij woont*. De dag daar aan volgende mocht ik meer aan die preek hebben dan avonds. Daarna las ik in het vervolg van Huntington het boekje over de Rechtvaardiging eens zondaars, het laatste gedeelte, als de satan hem altijd benauwde met die tekst: *Die uit God geboren is zondigt niet*. En hoe hij daar weer uitkwam, namelijk uit Rom. 7. O, dit versterkte mij zeer.

Toen zondag daarna las vader een preek van Smijtegelt uit Kol. 1:16, waardoor ik min of meer betrekking kreeg op den Middelaar, bij vernieuwing zin om in Hem te mogen geloven. Ik kreeg de gruwelijke zonde van ongeloof onder mijn aandacht. Het was toen zondagavond dat ik zocht met al mijn zonden in de lijdelijke en dadelijke Gehoorzaamheid van den Middelaar te schuilen. Ik was zo blij dat God de Vader zo

een gepaste Borg had gegeven.

Toen kreeg ik ook betrekking op het aanstaande Heilig Avondmaal. Om het eens in den gelove te mogen gebruiken tot Gods eer. Toen werd ik nog versterkt: *Alle dingen die gij biddende begeert, gelooft dat gij ze ontvangen zult*, enz. Ik kreeg toen bij vernieuwing te gevoelen dat ik toch ook een vermaak had gekregen in de Wet Gods maar naar den inwendige mens.

Enige dagen later kreeg ik zin en gelegenheid om Ds. Fraanje, die hier in de buurt preekte, te gaan horen. Ik mocht hem met veel genoegen horen.

Hij sprak uit Hebr. 1, dat de Heere Jezus gezalfd is met vreugdeolie boven Zijn medegenoten. Wat verklaarde hij de staten en ambten van Christus dierbaar. Ik mocht geloven dat ik de zalving der heiligen mede deelachtig mocht zijn.

Ook mocht ik nog een half uurtje met Ds. Fraanje spreken over de legering mijner ziel. En dat hij zo hartelijk tegen mij was, verwonderde mij; dat was ik niet waardig, ziende op mijn verre afstand van hem. Dus ik ging getroost naar huis met veel innerlijke betrekking en vereniging en mocht daar weer een paar dagen op teren.

Maar tot mijn spijt kwamen er weer zondige gedachten tussenbeide, waar ik diep bedroefd over werd. Ik zag hoe een eigenlievend, walgelijk schepsel ik voor God ben. Doch hier kon ik het niet in houden en smeekte de Heere om vergeving. Ik mocht in verootmoediging geraken, gevoelende maar zondig stof en as te zijn, waardig om weg geworpen te worden. Maar onder dat bekennen kreeg ik verruiming dat de Heere het wel wist.

Wat de mense zij, dat bekent de Heere,

Hij weet ook wel dat wij, vol van oneere

Niet anders zijn dan stof en stank onrein (Ps. 103).

O, dit gaf gemak dat ik zo mijn zonden mocht belijden. En indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve.

Zondag 26 Februari 1928 heeft onze vriend Vijverberg Voorbereiding gehouden voor het Heilig Avondmaal met vrede in zijn ziel. Wij mochten in vrede bij elkander zijn. Hij sprak over die vier honderd mannen die tot David kwamen, een schuldeiser hadden, die benauwd en bitterlijk bedroefd van ziele waren. En wie nu die eigenschappen kende, nodigde hij aan het Heilig Avondmaal. Waardoor hij ook voor mij de weg opende. Die week daarop werd ik veel aangevochten met vreselijke zonden, waarover ik zeer bedroefd werd, dat ik zo gans verdorven was. Toen ik er over schreide onder mijn werk, kreeg ik een oog op de Heere Jezus, hoe Hij brulde over de zonden van de Zijnen onder de last des toorns Gods en een vloek was geworden om de Zijnen daarvan te verlossen. O, toen kreeg ik een betrekking op Hem en op het Heilig Avondmaal, om dat bitter lijden te gedenken en Zijn dood te verkondigen tot Zijner gedachtenis. Toen ik aan het onderzoek kwam of het toch ook wel voor zo een kon zijn als ik was, werd ik versterkt uit Ef. 1: *Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem voor de grondlegging der wereld*. O, toen viel ik er buiten, want het was in Hem. Ik mocht daar een paar dagen onder verootmoedigd zijn.

Den 4 de Maart heeft Ds. Boone hier het Heilig Avondmaal bediend, met gemak van binnen. Ook al toen hij Zaterdagavonds in ons midden was, toen was het aangenaam onder elkander.

Van Zaterdag op Zondag nacht had ik veel aanvallen, maar ook een weinigje geloof, waardoor de pijlen afstuitten. En zo ben ik aangegaan, mezelve op den Heere Jezus wentelende, om alles van Hem te mogen ontvangen.

Na de middag mocht ik vrede in mijn ziele hebben, met betrekking op enige

oudvaders. Ik kreeg ook zo op te merken wat wij onwaardige nog mogen hebben onder het oordeel over de ganse Kerk.

In de nabetrachting preek mocht ik veel genoeg voor mijn ziel hebben, daar mijn lichaam erg pijnlijk en zwak was. De Heere maakte het goed. De preek was uit 1 Petr. 5:10.

En 7de Maart mochten wij Ds. Fraanje in ons midden hebben. Hij preekte uit Matth. 26:2: *Gij weet dat na twee dagen het Pascha is, en de Zone des mensen zal overgeleverd worden om gekruisigd te worden.* Dierbaar heeft hij daar over geprekeet en mijn ziel was er mede verenigd. Ook anderen hadden veel genoeg. We vonden het groot dat we ook hem nog onder ons dak mogen hebben. En dat in onderscheiding van velen die er niets van horen willen."

Den 26e Mei (1929) mochten wij ds. Boone in ons midden hebben om het H. Avondmaal te bedienen. En zes weken tevoren, 14 april, Vijverberg om de Voorbereiding te houden. Dit duurde zes weken omreden ds. Boone ziek werd, anders was het de daarna eerstvolgende Zondag gehouden. Dit was toen we het telegram van de Domenie kregen een hele teleurstelling voor ons, daar ik door het spreken van Vijverberg er veel betrekking op kreeg.

Vijverberg zei zo in de inleiding hoe we allen uit de Gemeenschap Gods waren gevallen, maar door welke dierbare weg der Verlossing door Christus de uitverkoren zondaar weer in die verloren Gemeenschap hersteld werd. Hoe de Heere Jezus alles voor de Zijnen betaald had met lijdelijke en dadelijke Gehoorzaamheid. O, toen gevoelde ik zulk een zoete betrekking, dat het in mijn hart was met de Bruid: *Zulk een is mijn Liefste.* Dat was me al zo groot dat ik liefde tot God Drienig mocht gevoelen, en meer andere Zaken mocht ik in die tussentijd ontmoeten. Ook aanvechtingen en bestrijdingen, te veel om te noemen.

De laatste nacht voor het H. Avondmaal was het ook erg, zodat ik bijna het niet durfde te wagen om er aan te gaan. Ik was bang dat mijn zwak gestel het niet uit zou houden in de kerk, door dien ik de ganse nacht niet kon slapen dan alleen 's morgens een klein uurtje. Dus ik was naar in mijn gevoel, maar toch viel alles nog zo mee.

De Domenie preekte uit Psalm 84 vers 12. En zijn inleiding uit Psalm 65 vers 5. Nu, het was kort en zakelijk, en raakte al mijn bezwaren kwijt en werd versterkt in het geloof. Onder het spreken kreeg ik in mijn harte: *Dochter, zijt welgemoed, uw Geloof heeft u behouden.* En 's morgens dat de Heere Jezus Zelve zegt: *Daarom heeft Mij de Vader lief, overmits Ik Mijn leven afleg.* O Liefde des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes.

Toen de Domenie het H. Avondmaal zou bedienen en de Wijn in de beker schonk, rook ik die reuk doordat ik daar niet zo ver af zat. Meteen kwam ik met mijn gedachten tot de betekende zaken. Hoe God de Vader ook die liefelijke reuk rook van dat dierbare Offer Zijns Zoons, een volkomen welbehagen in Hem heeft, en daarin verzoend is en voldaan, en Zijn kinderen zo lief heeft in Hem. Toen werd de betrekking in mijn ziel ook zo levendig, een ogenblik zo gevoelig, dat ik van binnen ook zeide: *Ik zal U hartelijk liefhebben, Heere, mijn sterkte.*

Toen ging de Domenie het formulier lezen, en wat ik daar onder gevoelde, kan ik niet in woorden uitdrukken. Ik dacht het getuigenis des Geestes in mijn hart gevoelde, en de gebeden die er in voorkwamen kon ik zo van harte mede opzochten. Dat was zo aangenaam zodat ik met vrijmoedigheid aan de tafel mocht komen. Daarna bleef het stil en in vrede enige tijd.

Jannetje vroeg zich af of die stilte geen dodigheid was. Ook was ze bang dat ze niet

inwendig verzegeld was. Ze probeerde een oplossing te vinden voor haar toestand en las toen in Boston over het Genadeverbond. Dit raakte haar hart:

Ik kwam in verwondering over de vrije liefde Gods, al voor de grondlegging der wereld. Vader las een nabetrachtingpreek van á Brakel over de tekst: *En bedroeft den Heiligen Geest Gods niet door Welke gij verzegeld zijt tot den dag der verlossing*. O, wat werd ik daardoor versterkt, dat ik mocht geloven, zoals Brakel de in- en uitwendige Verzegeling beschrijft, het zo ondervonden te hebben.

De 11e juni, preekte ds. Fraanje over Fil. 1:29: *Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden*. Die dienst was bijzonder tot onderwijs en bevestiging in het geloof.

De 27e Aug. mochten wij Ds. Roelofsen in ons midden hebben. In zijn hoge leeftijd was hij volgens de belofte nog fris en groen. Dierbaar heeft hij gepreikt uit 1 Kor. 1:30 en 31: *Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is Wijsheid van Gode en Rechtvaardigheid en Heiligmaking en Verlossing. Opdat het zij gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in den Heere*. Wat was ik blij dat ik eens over die woorden en zaken mocht horen preken, daar ik altijd zo graag over de Rechtvaardigmaking en Heiligmaking hoor. O, mijn ziel was er zeer door versterkt.

Ook die arme gebedjes die hij deed, voelde ik mij zeer verenigd met hem. O, wat is het hier al zoet met Gods ware volk verenigd te mogen leven. Ik dacht: Wat zal het dan toch eenmaal wel zijn. Nu zien we wij maar als in een spiegel in een duistere rede, maar alsdan zullen wij Hem zien van Aangezicht tot Aangezicht. O, dan verlangt mijn ziel zo naar meerdere kennis en Gemeenschap met God in Christus.

Ds. Roelofsen zei ook nog zo: Hoe ouder ik word, hoe dierbaarder de Genade voor mij wordt, en hoe groter wonder. Ik dacht dat ik dat ook in beginsel verstaan mocht.

... Toen heeft dat lieve Wezen mijne ziele weer verkwikt door middel van een preek van Ds. Fraanje, die ik in Hoevelaken mocht horen. Hij preekte uit Openb. 14: 1: *En ik zag en ziet het Lam*.

Enige weken later mocht ik hem weer horen over het vervolg van deze dierbare tekst: *Ende ik zag en ziet, het Lam stond op den berg Sion*. Ook deze preek heeft de Heere aan mijn ziele gezegend. Onder andere verklaarde hij, dat, als de gelovigen het Lam zien, ook de ganse Kerk in Hem zien en liefhebben, want Johannes zag Hem met de honderd vier en veertig duizend. O, mijn ziel werd er zo door uitgetrokken, en dat de ganse Kerk verzegeld was, maar niet allen verzekerd. O, zoals hij het verklaarde mocht ik geloven dat ik de verzekering deelachtig was. Hij haalde nog Justus Vermeer aan, waar men dit kan lezen in de eerste Zondag.

De volgende dag mocht ik nog veel herkauwen, en gevoelde een innerlijke betrekking op Ds. Fraanje, en zag ook waarom: omdat hij de Heere Jezus zo beminlijk en noodzakelijk verkondigt.

Een ogenblik in de eenzaamheid zijnde, daar ik meende te rusten vanwege mijn vermoeide lichaam, kreeg ik zulke zoete betrekking, dat ik dacht: O, is het hier al zo zoet, wat zal het toch eens eenmaal zijn, vele wateren kunnen deze liefde niet uitblussen.

... Verscheidene dagen voor het H. Avondmaal was ik zo dor en ongevoelig, maar bij ogenblikken begon het te drukken. Ik kreeg weer levende uitgangen naar de Gemeenschap Gods. Psalm 13 verklaarde mij soms, en het eerste vers van Psalm 42.

...Het mocht onder de Genademiddelen nog eens veranderen. Dit deed mij de

bezwaren te boven komen, zodat we het waagden om te gaan.'

Op 2 Jan. mochten vader en ik in Hoevelaken door de bediening van Ds. Fraanje het Heilig Avondmaal gebruiken. Met betrekking op het Avondmaal had hij tot tekst 1 Kor. 2:5: *Opdat uw Geloof niet zou zijn in wijsheid der mensen, maar in de kracht Gods*. Ik mag getuigen dat we beiden, met nog enkelen, des Heeren goedheid mochten ondervinden.

Door het preken van Ds. Fraanje kreeg ik vrijmoedigheid om er aan te gaan. Doordat hij de ruimte van het bloed van den Heere Jezus voorstelde, mocht ik gaan zoals ik was. Ik zeide tot den Heere stilletjes: Ik kan niet anders dan met veel schuld tot U komen. Hij deed een vraag: hoe hebben we nu Avondmaal gehouden? Wat hebben we er gebracht en wat hebben we er gelaten, en wat hebben we er ontvangen?

's Avonds tot nabetrachting had hij de tekst 1 Kor. 6: 20: *Gij zijt duur gekocht*, enz. O, wat mocht hij de liefde van Christus naar voren brengen en wat het Hem gekost heeft. Ik werd zo beschaamd over mijn liefdeloosheid, dat kan ik niet uitdrukken, maar mijn harde hart verbrak er onder. ...

Ik mocht den Heere Jezus beginnen te prijzen: *Het Lam, Dat geslacht is, is waardig te ontvangen* enz. O, mijn gehele harte wilde ik Hem geven. Toen kreeg ik een blik in het Hooglied. Als de bruid Christus prijst, dan prijst Christus de bruid: *geheel zijt gij schoon* enz. O, wat ging dat wederzijds in mijn ziel. Het werd mij zo opgeklaard of ik mijn schuld aan Hem kwijt was geworden, en de vergeving ontving, en de goedkeuring des Vaders.

De Domenie zeide tot mij aan de tafel, *dat de Heere niet meer op mij toornen noch schelden. zal*. O, wat was me dat groot toen het 's avonds zo aan mij toegepast werd door die lieve indachtig makende Geest.

Op vrijdag 17 Jan. 1930 mochten wij ook Ds. Van Oordt onder ons dak hebben, en heeft gepreekt over deze zeer nadenkelijke woorden uit Jakobus 1:12: *Zalig is de man die verzoeking verdraagt, want als hij beproefd zal geweest zijn, zo zal hij de Kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft den degene die Hem liefhebben*. Mijn ziel was zeer verenigd met hem, en gevoelde een zoete betrekking, en mocht de Heere erkennen dat we ertoe verwaardigd waren om zulk een knecht nog te mogen hebben onder het oordeel.

Op 24 februari 1930 mochten wij door des Heeren goedheid Ds. Boone in ons midden hebben en waren makkelijk verenigd bij elkander. En wat ik niet zo licht zal vergeten was, alsof de Heere met Zijn lieve Geest afdaalde onder de bediening des H. Doops. Dat gevoel kan ik niet uitdrukken.

Twee kinderen doopte hij, een van onze vriend V. en een van Nico Schreuder. V. kon zijn kindje makkelijk kwijt worden en onder het zingen van het zesde vers van Psalm 105 was het of de Heere Zijn eed kwijt was. Mijn hart was er onder verbroken. Ook kreeg ik weer versterking uit het formulier des H. Doops. Vervolgens preekte hij uit Psalm 97: *Het licht is voor den rechtvaardige gezaaid en vrolijkheid voor den oprechte van hart*. Ook gevoelde ik mij meer dan ooit aangetrokken tot de Sacramenten, en dat de Heere zo goed was het onder ons nog te laten bedienen onder het oordeel.

27 April 1930 heeft Ds. Boone weer het H. Avondmaal onder ons bediend. Hij mocht zelf ook erg gemakkelijk zijn, zodat hij de tijd vergat. Het was een onvergetelijke dag. Veel bestrijding en zuchten voorafgaande, was het of de vijand dien dag aan banden lag en ook de uitwendige vijanden beschaamd werden.

's Morgens preekte hij uit Filippenzen 3: *Opdat ik Hem kenne en de kracht Zijner opstanding* enz. Ik mocht steeds zuchtende zijn om de leiding des Heiligen Geestes, en onder het bedienen mocht ik iets van die nauwe Geloofsvereniging met de Heere Jezus gewaar worden. *Blijft in Mij, en Ik in u.*

En 's middags een ogenblik alleen zijnde om te rusten, kreeg ik zoete overdenking over vele dingen die met het H.A. in verband staan. Ook mocht ik nog zuchten voor Gods Kinderen, die moesten ontberen hetgeen wij mochten hebben.

's Avonds in de Nabetrachting preekte hij uit Openb. 3:4: *Doch gij hebt enige weinige namen ook te Sardis, die hun klederen niet bevekt hebben, en zij zullen met Mij wandelen in witte klederen overmits zij het waardig zijn.* Wat ik daar onder gevoeld heb, kan ik niet in woorden uitdrukken. In de dadelijkheid gevoelende dat God de Heilige Geest hem gaf te spreken. O, wat gevoelde ik een onuitsprekelijke betrekking op die lieve Heiligende Geest, en kreeg nog op te merken dat God de zuchtelingen die Hij mij gegeven had, verhoord had.

De volgende dag mochten we nog met zoetigheid herkauwen de vele zaken die we gehoord hadden en kreeg ook nog enigszins te verstaan de Woorden: Die oren heeft die hare wat de Geest tot de gemeente zegt. Looft den Heere, mijne ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden.

Vanaf 1927 gingen er stemmen op om aansluiting te zoeken bij het kerkverband van ds. L. Boone. Het gevolg was verdeeldheid in onvrede in de gemeente. In 1931 werd de aansluiting een feit. De gemeente scheurde in tweeën, en ouderling Veen vertrok.⁸

Jannetje schrijft in de zomer van 1929 iets over de onvrede, voorafgaand aan de scheuring .

... Daarna kwamen wij in een moeilijke weg en heb ik veel smart gevoeld over de verdeeldheid onder Gods volk. Maar de Heere was zo goed voor mij, dat Hij over mij uitstortte den Geest der Genade en der Gebeden. Ik mocht verzoening zoeken over de gebreken van Gods volk in deze gemeente, en Hij leerde mij bidden in Zijn Name. O zo kennelijk kreeg ik mijn begeerte volgens Gods dierbaar woord: *Zo gij iets begeren zult in Mijn Naam, Ik zal het doen.* En daar kwam ook weer meer eensgezindheid.

Zondag daarna volgende waren we eensgezind met elkander, en mocht ik iets van de ruste des Sabbats gevoelen, den Heere door Zijn Geest in mij laten werken, van mijn boze werken vieren.

We hadden vrede in ons gemoed, vooral mijn Gel. vriend Veen. Ik wist niet wat ik de Heere zou vergelden voor al Zijn weldaden. Want als de Heere het niet verhoed had, waren wij door den duivel van elkander gescheurd. Maar op Zijn Woord moet de duivel sidderen. Ik kreeg veel versterking in het geloof.

Den 18 Sept. 1932 heeft Ds. Boone het H. Avondmaal makkelijk, ook voor zichzelf, mogen bedienen. Daar God drie-enig alleen de eer lof en dank voor toekomt. Veel waren wij voor dien tijd bezwaard, en was het mijn gedurige begeerte en verzuchting dat de Heere met ons tegenwoordig mocht zijn. Want wat is alles als Christus gemist wordt, en al wat niet uit den gelove is, is zonde, en kunnen wij Gode niet behagen.

Des weeks te voren heeft Vriend Blaak voorbereiding gehouden uit Galaten 1: 4: *Die Zichzelve gegeven heeft voor onze zonden* enz. Daarna kwamen wij in vele bezwaren

⁸ Zoals op meerdere plaatsen, gaf de conservatieve gewoonten van ds. Boone en de zijnen aanleiding tot verdeeldheid.

en aanvechtingen. Vader werd niet wel naar het lichaam, maar kreeg nog dierbare overdenkingen over het lijden van den Heere Jezus, en hoe Hij in die laatste nacht het H.A. heeft ingesteld, en meer andere zaken.

En ik kwam des Vrijdags nachts, voor de Zondag dat de Bediening zou plaatshebben, in vele aanvechting. En het was alsof ik van den Heere verlaten was en was ook erg pijnlijk naar mijn lichaam. Maar de Heere heeft het zo wel gemaakt en mee doen vallen, ook voor het lichaam. Zaterdagavond mocht ik mijn zonden belijden met deze Woorden uit Hos. 13: *Neem deze Woorden met u en zegt, neem weg alle ongerechtigheid.* Het was of God de Heilige Geest dat zo gaf te zuchten, want nadien mocht ik in een bedaarde afwachtende gestalte komen en (was het) of de vijand moest wijken.

Toen mocht ik Zondag morgen verkwikt wakker worden en kreeg dat derde vers van Psalm 32:

*Maar mijn zonden heb ik U bekend, Heere,
En niet bedekt; dies sprak ik benauwd zeere,
Ik wil den Heer' belijden mijn misdaad,
En Gij vergaapt mij al mijn zonden kwaad enz.*

En ook nog zoete overdenking uit het Hooglied: *Mijn Liefste is Blank en Rood* enz. En over de Klederen des heils, waardoor ik een tere ziel mocht hebben. Vervolgens sprak de Ds. over de Parel van grote waarde. Zijn inleiding uit Openb. 3: *Ziet, Ik sta aan de deur en Ik klop* enz. O, het was alles dierbaar en indalende in mijn hart. Voor de Kerk mocht ik ook zuchten voor de Leeraar en inzonderheid toen hij beginnen zoude om het H.A. te bedienen, dat hij toch door dien dierbare H. Geest mocht spreken.

En wat was het formulier mij tot verkwikking. Ik mocht ook het getuigenis van de vergeving mijner zonde gevoelen.

Mij kwam ook nog in gedachten dat een zeker Oudvader zegt, ik meen Myseras, dat het H.A. de vergeving der zonde verzegelt. En wat mij zeer verwonderde en verootmoedigde, was dat de Ds. tot mij sprak over de Woorden: *Mijn Liefste is Blank en Rood*, en nog daar overheen liet zingen: *Gij zijt toch mijn Koning van ouder tijd* enz Ps. 74 : 12. O, het was voor mij een wezenlijke Geloofs versterking. Vader en moeder hadden het ook niet moeilijk. En 's avonds over de Nabetrachting preekte hij uit Openb. 2:9. O, zo bemoedigend en versterkend.

Niet ons, o Heere, niet ons, maar Uwen Naam alleen zij de eer.

In 1932 beëindigde Jannetje haar aantekeningen.

Hieronder volgen enkele fragmenten uit haar brieven.

Verleden week hebben wij ds. Kramp van Grafhorst gehad, voor het eerst. Ik wou dat ulieden die gehoord had. *Die den Zone heeft, die heeft het leven*, uit 1 Joh. 5. Hij had 6 punten: het leven buiten Hem, het leven door Hem, het leven tot Hem, het leven in Hem, het leven uit Hem, het leven bij Hem. Zakelijk heeft hij den 1e en de 2de Adam verklaard, en zeer noodzakelijk om onze schuld in den 1e Adam te omhelzen, zal er plaats in onze ziele komen om door den 2de Adam omhelsd te worden. Anders kan ik niet licht punten onthouden, maar het was alles zoo kostelijk. Het trok me zo uit. Hij heeft het zelf ook bevindelijk mogen leren. Ook een thuiskomen gekregen en zo arm in hemzelf. Ik was er zeer door verkwikt.

De volgende dag nog zo makkelijk voor mezelf mogen hebben, hoewel lichamelijk niet erg in orde. Zo groot voor mij dat hij ook met vrede hier had mogen wezen. Hij dankte er den Heere voor, toen hij weg ging. Ik mocht opmerken voor mezelf dat de

vereniging met Gods echte volk ook een vrucht van de vereniging uit het leven van Hem is. En nu is het gedurig mijn begeerte om Hem meer en meer te mogen leren kennen ook in Zijn Borgtochtelijk werk, die dure prijs waarmede Hij Zijn volk betaald heeft.

Uit een briefje van 1948.

... Zondags ging het nog wel. Mijn vriendin die naast me zal in de kerk, had het zo goed voor haar ziel. Ik was toch zo jaloers. In het eerst kon ik de Heere vrij laten in Zijne vrije bedeling. Maar Zondag nacht werd ik heel niet goed en daarbij zo aangevallen dat ik onwaardiglijk aan het H.A. was geweest. O, zo onder de verbergings gelopen. Maandag avond kon ik er niet meer door zien, en als men niet goed is valt het niet mee als je alleen bent. Ik werd verdrietig en moest ook bekennen dat het regt was, ziende op mijn afminkingen. Maar Gel. toen veranderde het door deze Woorden: *wij hebben geen Hogepriester die geen medelijden kan hebben met onze zwakheden, maar die in alles is verzocht als wij, uitgenomen de zonden, en zou laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den Troon der Genade.* O, ik kan niet zeggen hoe het toen veranderde. Een Medelijdende Hogepriester die mij in alle dingen kent. De mensen kunnen nog zo hartelijk zijn, maar kunnen niet helpen en soms ook niet verstaan. Ook ben ik nog een weinigje versterkt uit het Formulier van het H.A. en dat kwam overeen in hetgeen Ds. Mieras mij aansprak. O, niets in ons zelve te hebben maar alles in Hem.

Over een bezoek aan ds. Joh. Van de Poel te Gieesendam, schrijft ze:

... Ik sprak Ds. even nog alleen en ik zei: ik weet niet wat ik doen moet. Toen raadde hij mij dat het beter was om met haar weer naar huis te gaan omdat ik daar gelogeerd was. Hij zei: de weg van zelfverloochening te volgen daar kunnen wij nog beter mee zijn dan 2 preken te horen.

Ik zag erg tegen de Zondag op. Ik trok wel naar Giessendam, maar ik kreeg nog onderwijs in de zelfverloochening, wat mij tot sterkte was. Ik mocht die nacht heerlijk slapen zodat ik uitgerust was. Het viel me zondag betrekkelijk nog mee. Twee preken met het gezin gelezen, 's morgens las die oudste jongen en 's avonds die man. Och, toen kon ik het ook nog meer waarderen wat ik thuis mag hebben.

In 1948 schrijft ze:

Ds. Van Leeuwen heeft dierbaar gepreekt. 's Middags uit 1 Kronieken 16:29. Hoe David de Heere groot maakte: Geeft den Heere de eere Zijns Naams, brengt offer en komt voor Zijn Aangezicht, aanbidt de Heere in de Heerlijkheid des Heiligdoms. O Gel. ik werd al mijn te kort gewaar, wie ik toch behoorde te wezen, want het was aldoor van de Biddag tot den Dankdag ook uitwendig, de ene weldaad maar over de andere. O, om den Heere de ere te mogen geven. Ik had er wel zin in en kon niet laag genoeg bukken.

Des avonds preekte hij over Ps. 68: gelooft zij de Heere, dag aan dag overlaadt Hij ons. Die God is onze zaligheid, ja van volkomen zaligheid Ds. heeft het toch zoo kostelijk verklaard en het was niet vreemd voor mij.

Hij had er zelf veel van en dat drukt af op de Gemeente, n.m.l. het verlangen naar die volkomen Zaligheid om eens volmaakt Dankdag te mogen houden. O, het is hier alles zo gebrekkig, maar dan kan ik toch wel eens een ogenblikje zin in krijgen.

In 1949 schrijft ze:

Dominee heeft toen zo dierbaar zakelijk de diepe vernedering van den Borg

behandeld. Ik moest den Heere maar bewonderen in Zijne onbegrepen liefde. Ik heb nog eens mogen uitrusten in dat dierbare Borgwerk en de Genade die in hem is. O, en dat dierbaar Genade Verbond hetwelk een gevend Verbond is, daar behoeft niets van ons bij. Ds. Van der Poel heeft zelf ook zo gemakkelijk gepreekt en het was zo bevredigd van binnen. Hij zei: we hebben in Amersfoort mógen zijn. Het was ook zo vlak openhartig tegenover elkander. Op de preekstoel heeft hij gedurig mijn hart en legering verklaard, zo als ik het zelf niet kan uitdrukken, en ik was alles zo onwaardig.

Jannetje's zalig einde

21 januari 1956 schreef ze aan vrouw Boom in Neder-Hardinxveld.

Ik kreeg gisterenavond op bed een zoete overdenking over deze Woorden: *Komt in gij gezegende Mijnes Vaders en beërft dat Koninkrijk dat Ik voor u bereid heb van voor de grondlegging der wereld.* O, ik zei: Heere, dat zal voor mij nog het grootste wonder wezen als ik dat bij mijn einde zal mogen horen.'

Jannetje lag in februari 1956 vijf weken met hoge koorts op bed. Ze volgde een streng dieet en de wijkzuster kwam elke dag om haar te helpen. Die zuster kwam al bijna twintig jaar bij de trapkerkbewoners en had ook Jannetjes ouders nog verpleegd. Op zekere keer hoorde ze die zuster tegen een arts zeggen: 'Zolang ik hier gekomen ben, ook toen haar ouders nog leefden, heeft Jannetje er niet zo naar uitgezien.'

Jannetje vond dat ze gelijk had; ze had zich inderdaad nog nooit zo ziek gevoeld Maar ze realiseerde zich ook wel dat het nog veel erger had kunnen zijn. 'Ik had het ook al opgegeven dat ik ooit meer in Leersum of ergens meer zou komen. Ik was al mijn kracht kwijt, maar voor de Heere is toch niets te wonderlijk, hel?'

Ook ouderling Franken tobde met zijn gezondheid. Jannetje had een bijzondere hand met hem en zijn vrouw en leefde mee in hun zorgen en verdriet. Franken ging altijd kolen scheppen en bracht die in haar kamertje. Ze was er beschaamd onder: 'Ze moeten zo vaak de trap op en af, maar ik merk dat ze het uit liefde doen. O, dat is dan zoo groot voor me.'

In april wam ze af en toe een uurtje op, al kreeg ze dan vaak weer een terugslag.

... Ik was oververmoeid doordat Ds. Voorthuizen bij ons was, maar is wel even bij ons geweest. Maar ik kan zo weinig hebben, of ik slaap niet.

Dat was verleden week met Mijnh. Slager ook zoo. Die was wat langer bij ons geweest, waar ik o zoo blij mee ben als ze komen. Dat heb ik nog boven andere zieken voor: als die niet naar de kerk kunnen, zien ze de Ds. ook niet. Dan heb ik nog zoo veel weldaden, dan heeft de Heere het aldoor zoo goed gemaakt.

Met de biddag was hier Ds. Mieras, het speet me wel dat ik niet mee kon gaan. Ik vond het toch zoo groot dat wij die Leeraars onder ons dak mogen hebben.

Zij schreef ze op 16 mei 1956.

H. Gel. Vriendin met uw Gel. man.

Hedenmorgen mocht ik door des Heeren goedheid uw meelevend briefje ontvangen, waarvoor ik u vriendelijk wil bedanken, ik word er mee verlegen.

Lieve vriendin, ikkan het wel begrijpen dat je bang bent dat ik u moeilijk terug kan schrijven, maar och laat u daar toch niet mee plagen. Wel zou ik wel eens een ogenblikje bij u willen zitten, want alles durf ik niet op papier te zetten, en eens even van hart tot hart uit kunnen praten, daar heb ik ook weleens behoefte aan en u ook denk ik. Ik ben wel eens blij dat de Heere alles weet en mijn ellende kent. Het was verleden week nog even tot moedgeving: *Schoon 'k arm ben en ellendig, denkt God*

aan mij bestendig. Ik bedoel niet uitwendig hoor, o nee, dan ontbreekt me niets als een dankbaar hart. ...

Mijn vader zei wel eens toen hij oud werd: je moet eerst oud wezen om te weten wat oud is. Och, ik denk gedurig aan mijn ouders.

Ook uit een briefje van vrouw Aalbers, geschreven op 28 juni, kunnen we opmaken dat Jannetjes toestand plotseling erg verslechterde; dat haar einde nabij was.

... O, de eeuwige vrede en vreugde die weggelegd is, die hartelijke gunning. Maar daar tegenover het smartelijke missen te moeten inleven. Eén van tweeën moet het winnen. Och, dat ik aan de zijde Gods mag vallen. 'k Was zo bang dat de ziekte snel zou toenemen. 'k Vertoef dagelijks in de Muurhuizen. Lieve vriendin, duizend zorgen duizend doden vallen op mij aan. In deze dagen komen vader en moeder Dijkhuizen weer zo naar voren.

Jannetjes gezondheid verslechterde heel snel en de dokter zei dat ze ongeneselijk ziek was. Hij adviseerde naar een ziekenhuis te gaan, omdat verpleging thuis eigenlijk niet meer mogelijk was. Dat was een hele stap en Jannetje beloofde er over na te denken, het voor God neer te leggen. Die won haar hiervoor in met de woorden: 'Ga in vrede'. Ze verliet op 17 juli haar kamertje om in een ziekenhuis te worden opgenomen.

Overgenomen uit een brief:

Jannetje v. Dijkhuizen ligt er toch zoo ruim bij. Zij getuigd maar en telkens nieuwe dingen. De dichter zegt in Ps. 119: *Dan vloeit mijn mond steeds over tot Gods eer, Gelijk een bron zich uitstrekt op de velden.* Teveel om te schrijven.

Heel de weg in Gods Woord, in roeping en verdere doorleiding, Rechtvaardigmaking, Kerstfeest, Pasen en Pinksteren wordt geleidelijk doorleefd. Alles met den Heere in tegenwoordigheid der engelen.

Vrijdagnacht op den berg ter verheerlijking. Zondag de opwekking. Gisternacht uit het Paradijs geleid, nadat de Heere haar bekleed had. En dat alles met eerbied en diep ontzag, niet met verschrikking. Vannacht Avondmaal gehouden en met de Heere Jezus ..., en opgestaan om van hier te gaan. 't Zijn enkele puntjes van 't geen door haar beleefd wordt.

Gistermiddag met Roest bij haar geweest - wat zoete vereniging. Vorige week: wat zal het eens zijn als alles eens opgelost zal worden. Nu reeds is alles wonder, ja, de vereniging in verre afwezigheid. Doch niets van de mens, o neen, de Heere alleen komt alle eer toe.

Telkens zegt ze: geen afgod van mij maken. Ze ligt gedurig als omringd van de heiligheid des Heeren, en dan bezwijkt bijna haar vlees. Niet van vrees, maar van diep ontzag. Zij is zeer zwak. Nu durven ze bijna niemand meer bij haar laten.

JANNETJE stierf op 3 Augustus 1956

**Predicatie over Openbaring 7: 17, gehouden bij de begrafenis van
Jannetje van Dijkhuizen,**

door Ds. E. du Marchie van Voorthuijsen te Leersum.

De rouwdienst werd geopend met het zingen van Psalm 65 vers 2.

*Al mijn misdaden en mijn zonden
Waren zeer groot en zwaar;
Maar Uw goedheid, niet om doorgronden,
Vergaf die al voorwaar.
Wel hem, dien Gij hebt uitgelezen,
Dat hij bij U zij, Heer'
Die ook altijd bij U mag wezen,
Zonder te scheiden meer.*

Voorgelezen werd uit de Openbaringen van Johannes het 7e hoofdstuk, de verzen 9 tot einde.

Mijne vrienden, wij wensen met elkander, met de hulpe des Heeren, een enkel ogenblik stil te staan bij het laatste vers van Openbaringen zeven, bijzonderlijk waar we lezen:

„Want het Lam, Dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren;

en dan in het bijzonder deze woorden:

en God zal alle tranen van hun ogen afwissen.”

Mijne vrienden.

Als die gezegende Apostel Johannes, verlicht door des Heeren Geest, de schare aanschouwd heeft, verzegeld uit de stammen Israëls van 144 duizend, dan laat de Heere hem wederom een nieuw gezicht aanschouwen van een eeuwig wonder van vrije genade.

En na deze, dat wil zeggen, na de 144 duizend verzegelden, zag hij wederom een andere en grote schare die niemand tellen kan, uit alle natie en geslachten en tongen staande, hoor goed: staande voor de troon, en voor het Lam, bekleed zijnde met lange witte klederen, en palmtakken waren in hun handen. Hetwelk een gezicht is op de ganse verlostte kerk, die staat voor de troon. Goed opmerken, dat de engelen staan rondom de troon, maar de verlostte kerk staat dichterbij, die staat voor de troon. Omdat de engelen zijn vervuld met Goddelijke heerlijkheid, maar de verlostte kerk is volkomen bedekt met Gods eigen gerechtigheid.

De engelen zijn Goddelijk vanwege de Majesteit Gods. Maar de kerk, in Christus verlost, staat voor het aangezicht van de Schepper. Vlak voor de troon de verlostte schare. En zij riepen met grote stemme, zeggende: „de zaligheid zij onze God," waarmee ze bedoelen: de oorzaak van onze zaligheid die ligt alleen in U, o Heere. Alsof ze het uitdrukken: *door U, door U alleen, om dat eeuwig welbehagen.*

Want het zijn allemaal mensen, die hebben nooit de zaligheid gezocht, die hebben nooit de zaligheid gewild van nature. Mensen, maar die zochten de zonde en de rampzaligheid. Eerst in hun bondshoofd hebben ze alle zaligheid van God afgezworen, afgesneden, verworpen. Zij hebben dat Lieve Wezen een scheidbrief gegeven in hun bondshoofd Adam en voor eeuwig afscheid genomen. En hebben de

hel en de rampzaligheid gekozen boven de gemeenschap en zaligheid van dien Drieënige God. En in de dadelijkheid hebben ze met iedere zonde de rampzaligheid meer en meer uitgewerkt. En nochtans zingen ze daar boven met grote stem: *de zaligheid zij onze God*. Dus niet in de eerste plaats, onze zaligheid is onze geworden, dat is het grootste niet. Maar daarboven eindigen ze in dat eeuwige: *de zaligheid zij onze God*; alle eer en aanbedding komt alléén Hem toe. En niet het minste aan onze bekeringen of iets anders. Maar alleen God in Christus en de Heilige Geest. O, o, en dat hebben ze hier geleerd in een klein beginseltje. Want het was eeuwige verkiezende, eenzijdige Liefde, waardoor de Heere een oogje liet vallen op hen, en toen konden ze niet verder meer. Tot hier toe, en niet verder!

Dat moet ondervonden worden, en als we dat niet geleerd hebben, jong of oud, wie we ook zijn, dan is het eeuwig mis. God de eerste en de laatste voor een rampzalige vijand, die in z'n doodstaat ligt weggevlucht en weggezonden en weggezondigd. Dat vrije werk.

De zaligheid zingen ze immers, *zij onze Gode, Die op den troon zit, en het Lam*. O, dat lieve Lam, dat hen gekocht en gewassen heeft alleen met Zijn dierbaar bloed en die schare geven allen Gode de eer en dat van God geschonken, gegeven en toegerekende Lam Gods.

En het Lam! O, Dat kan nooit gemist worden. En het Lam!!

En al de engelen stonden rondom, niet voor de troon, maar de engelen rondom, om dat wonder aan te horen van die verlost kerk. Want die engelen die daar staan, hebben nooit gezondigd en die kunnen Gode lofzingen, dat wel, maar ze kunnen nooit van dat bloed getuigen, wat zij wel hebben begeren in te zien. Maar zij kunnen nooit zingen wat die uit de hel verlost kerk zal zingen. Ze kunnen nooit zingen van vrije genade. Die kunnen wel de Schepper eren, en in eerbiedigheid nederbuigen. Maar ze kunnen nooit zingen van de vergeving der zonden en van de verlossing uit de eeuwige nood en dood, omdat ze nooit verlost zijn. Want ze behoeven niet verlost te worden.

En wat zeggen ze dan? Dat zingen engelen en verlost samen; goed opmerken. *Amen*, zeggen ze. Dus ze beginnen met: *Amen de lof en de heerlijkheid, en de wijsheid, en de dankzegging, en de eer, en de kracht, en de sterkte zij onzen God in alle eeuwigheid. Amen. Amen.*

Dat kunnen ook engelen zingen en verlost zielen. Maar nu komt er toch weer een onderscheid. En nu heeft Johannes gezien en engelen, en ouderlingen, en vier dieren, en een schare die niemand tellen kan. Nu komt die ouderling naar voren en die vraagt aan Johannes wat. Hij wijst op een allerbijzonderste schare, in die menigte. Nu vraagt hij aan Johannes: *zeg mij, wie zijn dat, deze die gekleed zijn met die lange witte klederen. En van waar zijn ze gekomen?* En hij wijst op die allerbijzonderste schare in die menigte der verlost en aanbeddende troongeesten die daar oprijzen voor het oog van Johannes.

Die ouderling vraagt eerst Johannes. Maar Johannes die dorst het nog niet aan om het te verklaren. Johannes had zoveel genade en licht, die was in de Geest op de Dag des Heeren. Maar Johannes liet het over aan die ouderling om het te verklaren. Hij bedoelt er dit mee. *Gij Heere, Gij weet het!* Dat wil niet zeggen dat Johannes het niet wist, maar hij bedoelt, die ouderling weet er meer van dan ik er van weet. En dan wil die hoog verlichte apostel in de Geest op de Dag des Heeren, verlicht gelijk nooit een heilige verlicht geweest is op aarde, die wil graag leren. Om het onderwijs te ontvangen van die ouderling, want die ouderling voor de troon is meer hemels dan Johannes, die weet er meer van. En ik ben, bedoelt Johannes, nog met alle genade op de aarde en daarom: *Als het U belijft Heere, Gij weet het.*

Hij noemt hem Heere, d.w.z. niet dat hij hem Goddelijke eer geeft, maar alleen om

zijn waardigheid van zijn hemels Ambt. Gij weet het! Johannes weet het wel in beginsel, maar hij hoort het liever verklaren van één die er duizendmaal meer van weet. Omdat die ouderling dichter bij God is dan Johannes hier op aarde, al is hij in de Geest. Dus hij wil nog gaarne onderwezen worden door die ouderling voor de troon Gods.

En dan verklaart die ouderling en hij zegt: *deze zijn het die uit de grote verdrukking komen*. O, niet uit een gewone, maar uit een grote verdrukking komen, uit een ontzaggelijke verdrukking; *die hebben hun lange klederen gewassen en hebben ze wit gemaakt in het bloed des Lams*.

O, dat geldt niet voor de engelen, maar dat geldt juist alleen voor de uitverkorenen, die scharen die uit de grote verdrukking komen. En nu is er geen kind van God, of die komt uit een grote verdrukking. Zeker, er zal onderscheid zijn. Maar het minste, kleinste kind van God zal uit de grote verdrukking komen. O, en de minste van de minste, en de kleinste van de kleinste zal toch zijn klederen gewassen moeten hebben in dat bloed des Lams Want anders komt er nooit eentje Boven. Deze zijn het die hun lange klederen wit gewassen hebben in dat bloed des Lams Door dat geschonken werk.

O, daar komt er niet eentje Boven mensen, laten we voorzichtig wezen, zonder de toerekening en de reiniging door het bloed van Christus. Daar is er geen eentje bij die schare die niet gereinigd, die niet gewassen is door dat dierbare bloed des Lams. Daar komt er niet eentje boven met een andere grond dan alleen de toegerekende gerechtigheid van Christus. O dat we dat nooit vergaten. O, dat we het toch in deze donkere, gevaarlijke dagen nooit mochten vergeten. En die daar geen deel aan heeft ontvangen door genade, die zal bij die schare nooit gevonden worden. Want daar zijn alleen diegenen, die door een zaligmakend geschonken geloof hun eigen vuile klederen hebben leren kennen, en hebben moeten uitroepen: *verloren, verloren, eeuwig kwijt, eeuwig kwijt*. En die toen niet meer konden gereinigd worden, door iets buiten Christus.

O, niet door een bekerinkje, of door een ontmoeting konden zij gereinigd worden. Neen, neen, die met alles verloren gingen. Alles eeuwig tekort. Alles wat geen bloed, wat geen God, wat geen Christus is, is eeuwig, eeuwig tekort voor die ziel. O, afgesneden alle hoopjes, alle gronden buiten Christus. Toen werd er plaats gemaakt, opdat er bloedschulden zouden gewassen worden, in dat dierbare bloed des Lams Christus.

En wie het met minder kan en durft te doen, die worden gewaarschuwd in 's Heeren Naam, dat ge u bedriegt, mensen. Al zou het voor de mensen houdbaar zijn, het zal straks niet houdbaar voor God wezen.

O Jannetje, de overledene, heeft het niet met minder kunnen doen, en met minder niet willen doen, en met minder niet durven doen, maar ook gelukkig door genade en ontdekking, met niet minder kunnen doen voor zo'n grote eeuwigheid. En daarom, o wonder, heeft ze het door genade met niet minder behoeven te doen, dan met de reiniging van dat lieve bloed van Christus.

Als er zijn die denken het met minder te kunnen doen, dan moet u het zelf weten, maar als het zo blijft, dan waarschuw ik u in liefde. En dan zullen Christus en alle Heiligen en ook Jannetje in die grote Dag die zielen, die het met minder hebben durven doen voor de eeuwigheid, en niet met de wassing en reiniging en niet door een geschonken geloof en met een bevindelijke kennis van een geschonken Borg der Gerechtigheid; dan zullen Christus en al de Heiligen en ook Jannetje in die Grote Dag

die wereld veroordelen. Die nabijkomende wereld, ook die toegekeerde wereld, ook die wereld die wel tot het volk bekeerd was, maar nooit in Christus tot de God van dat volk. Die nabijkomende wereld, die wel het volk nagelopen hebben, maar nooit de God van dat volk in zaligmakende zin, en die Borg van dat volk hebben leren kennen; dan zal een ieder van dat volk in die grote dag met Christus die wereld oordelen, wier klederen niet gewassen zijn door dat dierbare bloed des Lams, en wier klederen niet wit gemaakt zijn.

Alléén die zullen hierboven wandelen, die door het geloof bij aanvang, door een klein of door een groot geloof, doch wezenlijk gewassen zijn door dat dierbare bloed des Lams. De trap en mate laten we voor dat Lieve Wezen.

Daar zullen zij zijn op grond van verkiezende liefde en op grond van de toegerekende Borggerechtigheid van Christus, door dat dierbare reinigende Lamsbloed, waardoor de deugden Gods verheerlijkt zijn, en de kerk gezaligd is. Niet alleen met behoud van Gods deugden, maar ter verheerlijking van rechtsdeugden en gerechtigheid. Daarom zijn zij voor de troon Gods. Maar ook uitsluitend alleen die, en ook zeker diegenen. Diegenen, de kleine met de grote, de zwakke met de sterke, het gekrookte riet, en de rokende vlaswiek, en de eikeboom der gerechtigheid.

En staat er, Die op de troon zit zal hen overschaduwen. Zij zullen niet meer hongeren, en zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen, noch enige hitte. Niet meer - niet meer. Ze hebben het hier wel gedaan. Ze hebben hier lopen hongeren en dorsten van nature naar de zonden en de wereld. Honger met een helse zondenhonger om te halen van de wereld wat zij konden.

Totdat God ze bekeerde en hen wederbaarde en omzette. Toen zijn ze bedeed en vervuld met een honger waar het Evangelie van spreekt: *zalig zijn ze die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, want die zullen verzadigd worden.* Hongeren naar God, omdat God Gód is. Hongeren niet naar een hemel. Als ge niet kent dan een honger naar de hemel, dan is het mis. Maar honger naar den God der zaligheid en God des hemels. Omdat God Gód is. Honger niet alleen naar een Borg om daarin verzoend te worden, maar honger naar dat bloed der Gerechtigheid, omdat Christus Christus is, Die God verheerlijkt heeft in al Zijn deugden.

Zij hongeren en dorsten daar niet meer, daar niet meer. Want dáár zullen ze in God verzadigd zijn, en de zon zal op hen niet meer branden, noch door de verzengende, ontzaggelijke hitte, waardoor ze hier telkens moeten zeggen: Heere, ik sterf, wat ben ik uitgedroogd. Wat ben ik dor, wat ben ik dor, wat ben ik veel buiten God! Hier is nooit een mens op de wereld geweest zo droog, zo uitgedroogd, zo dodig als ik. Het zal eeuwig het wonder aller wonderen wezen als ik ooit nog eens bekeerd mag worden. Heere, als ik ooit nog eens getrokken mag worden, dat zal het grootste wonder van alle wonderen wezen.

Dit is de stand van het leven.

En dit was een van de grote aantrekkelijkheden van Jannetje. Twee grote aantrekkelijkheden vond ik in Jannetje, niet in de persoon, daar hebben we het niet over, maar in de genade Gods.

Ten eerste: de zuivere, lieve grond in Christus, die zuivere overgang en vereniging in Hem, die ze door genade geleerd had. Die ruimte daar je haar in Christus kon ontmoeten in het Lam, wat de grondslag betreft. Dat zuivere, dat je kon voelen, een mens wier leven met Christus verborgen was in Gode. En hoe ze dat zo eerlijk gekregen had bij God vandaan. Zo eerlijk overgebracht, omdat ze zo eerlijk afgesneden van alles, ook van een voor- en toeleidend wegje als grond om in Hem

gevonden te worden.

O, en ten tweede was dit van haar aantrekkelijk, die uitzonderlijk lage stand die ze mocht innemen, die lage stand in haar standelijk leven. Dat ootmoedige, dat verlegene, dat uitziende, dat standelijk onbekeerde. Met die zuivere rechtsgrond bij God vandaan in Christus, en dat uitgeleefd en geopenbaard en doorgeleefd in een onbekeerde stand van: *Och Heere, hoe kom ik nog ooit tot U bekeerd!*

Kijk, weet je waar ze nog adem in kreeg? Als ik wel eens tegen haar zei: Jannetje, het zal het grootste wonder wezen kind, als je nog ooit tot God bekeerd mag worden. Dan zei ze: ja, dat is waar!

Dat moet je tegen een bekeerd mens in deze dagen niet zeggen, want dan kijken ze zuinig hoor in deze tijd, dan kijken ze zuur. Want die stand is te laag, zoveel geleerd en dan dat! Maar Jannetje kreeg daar adem in.

Heb je nu een mens die bekeerd is en uit zijn rechtvaardigmaking en uit zijn verlossing leeft, die kan dat niet best hebben, die heeft er niet genoeg ontdekking voor om daar in te leven.

Maar Jannetje wel. O, dat was het aantrekkelijke. Terwijl ze verzadigd was in de grondslag met dat Goddelijk beeld in Christus, en tóch een hongerend en dorstend zieltje bleef naar de gerechtigheid in de stand van het leven, zodat ze van ogenblikje tot ogenblikje bekeerd moest worden tot die levendige God, tot hare God. Dat is het geheim, want dat is de verlost kerk.

Want het Lam dat in het midden des Troons is, dat zal ze weiden; dat lieve Lam. O als je het bevindelijk kent, dan springt er altijd iets van een kindje op in je buik, als het gaat over dat Lam, over Christus, over het bloed van het Lam, over die Borggerechtigheid, dan springt er hier iets op van binnen, ook al ben je nog zo dood in de waarneming.

Dat Lam, dat zal ze weiden en een Leidsman zijn. Want zij zullen (staat er op een andere plaats) het Lam volgen waar het ook heengaat.

Die verlost zielen daarboven, die hebben die eeuwige lieve Leidsman. Ze volgen Hem waar het ook heengaat tot de levende fonteinen des Geestes.

En God zal alle tranen van hun ogen afwissen. Dus ze komen met tranen Boven. In de hel zijn geen tranen, daar is weedom en knersing der tanden. Wel weinig, maar er staat nergens dat daar tranen zijn. Mens wees voorzichtig. Als er in de hel tranen zouden zijn, zou het enige verlichting geven. Als er tranen in de hel zouden wezen, dan zouden al de verdoemden eeuwig de tong uitsteken om een traan op te vangen tot verkoeling. Wenig en knersing der tanden.

Maar in de Hemel hebben de verlost tranen der verwondering.

Weet u welke tranen van verwondering? Van onbeschrijfelijke blijdschap zullen ze uitroepen: ik hier? Ben ik toch nog aangekomen? Dat kan toch niet? Ach lieve Koning, wat de grond aangaat, zegt de kerk, heb ik het geloofd. Maar wat de stand aangaat, ach Heere, dan was het eeuwig onmogelijk bij U te komen, dan kon het toch niet.

Die verwondering als dat volk daar komt. Die aanbiddelijke wegsmelting en zij zullen het uitwenen, kussende en aanschouwende de wonden van het geslachte en het verheerlijkte Lam, hetwelk ze hier door het gelove met enige hope gekust hebben, zullen ze daar aanschouwen. En daar zullen ze tranen in hun ogen hebben van verwondering. Hoef ik nu nooit meer te zondigen Heere?

Neen, zegt de Heere, kind, hier is geen zonde.

Heere, zal ik nu nooit geen zonden horen?

Neen kind, hier hoor je geen zonden.

Heere, zullen hier nooit meer zonden komen?

Neen kind, hier komen nooit meer zonden. Dat zal die lieve Vader zeggen, en hun tranen afwissen.

Heere, zullen zij zeggen, hoef ik nu nooit meer van U weg, zonder te scheiden meer, zal ik nooit meer kwaad van U behoeven te zeggen, zal ik nu nooit meer behoeven af te keren van U? Maar nu eeuwig bij U zijn, en met dat lieve Goddelijk Lam, dat ons kocht?

En dan zal God die tranen afwissen. De kanttekening zegt: „gelijk een moeder het kind troost," omdat het kind zo wonderlijk is, want het kind dacht dat moeder nooit meer zou komen. Maar eindelijk komt moeder toch weer, en dan valt het kind in moeders schoot. Moeder, zegt dat kind, Moeder — tóch bij Moeder. Dat is maar een zwak beeldje wat de kanttekenaar geeft. En dan zegt moeder: stil toch kind, nu ga ik niet meer weg, en nu mag je bij moeder blijven. En dan wist moeder (zegt de kanttekening) die tranen af.

Alzo is Jannetje vrijdagmorgen met tranen aangekomen, met tranen aangekomen in 's Vaders lieve schoot. Met tranen is Jannetje aangekomen, denk er om, van verwondering, van blijdschap, toch nog thuis gekomen! Eeuwig thuis, in eeuwige aanbidding. En nu hoeft Jannetje nooit meer te zondigen, en op die Vrijdagmorgen, toen de berichten den lande doorgingen: *Jannetje is gestorven*, toen was haar lieve Vader en de lieve Borg en het Lam en die lieve Geest bezig om haar tranen af te wissen, en te zeggen: kind, zonder te scheiden meer zal je hier mogen blijven. Wat je eenmaal door het geloof op je bedje aanschouwd heb, in dat buigen, in dat buigen voor dat hoge lieve Wezen, dat heb je van verre, m'n kind, door het geloof eenmaal aanschouwd. Die eerbied, die heiligheid, die eeuwige aanbiddelijke heerlijkheid, dat mag je nu eeuwig aanschouwen en zonder te scheiden meer.

O, gelukkige Vrijdagmorgen voor dit arme, arme schaapje, voor deze arme vreemdelinge, toen ze de pelgrimsstaf mocht neerleggen.

O, gezegende ure, wie dat mag gebeuren, niet meer zichzelf behoeven te bedoelen, geen mensen behoeven te bedoelen, maar eeuwig zonder bijbedoelen God te bedoelen. En vanwege die eeuwige uitgestorte liefde is de kerk daar zo aan het wenen, dat als God de tranen niet afwiste met Zijn Vaderlijke hand, en Christus niet met Zijn doorboorde verheerlijkte hand, ze zouden tot in eeuwigheid van blijdschap blijven wenen, van verwondering vanwege die verlossing voor zo een. Zulke liefde, zulke gemeenschap, zulk een heerlijkheid, en dat voor dezulken, die nooit anders gezegd hebben van nature als: weg o God, ik wil U niet, ik lust U niet! Maar die in de tijd getrokken zijn en gerechtvaardigd en geheiligd en verlost en thuisgebracht.

Waarlijk, is het nu niet een wonder dat al die tranen, alle tranenstromen van al die ogen, die zielsogen, zullen worden afgewist?

Toen hier het bericht doorging: *Jannetje van Dijkhuizen is gestorven*, toen was een Drieënig God bezig om die tranen van verwondering en aanbidding, blijdschap en van verlossing te verzamelen in de eeuwige flessen.

Eeuwige Vader... Lieve Vader, zal ze daar uitschreien met betraande ogen. Lieve Vader, ... en God zal die tranen afwissen.... ze zijn niet meer. Dat mogen de engelen niet doen.

Weg engelen, die tranen wil Ik afwissen, zegt de Heere, die wil Ik bewaren. Die tranen, waarmede dat arme volk van God tegen hope op hope is thuisgehaald, is ingehaald. Afblijven engelen, afblijven ouderlingen, afblijven vier dieren. Allemaal

afblijven, dat werk zal de Heere God doen, dat zal alléén God doen. God, Die zal het als Vader doen. Die dierbare Heere Jezus, Die zal het als het Lam doen, met Zijn doorboorde verheerlijkte handen. De Geest zal het doen in eeuwige volmaakte gemeenschap.

Ach, toen ik Vrijdagmorgen hier naar toe ging, tussen Leersum, althans tussen Woudenberg en Amersfoort, zou ik bijkans in m'n auto'tje wenen vanwege het onuitsprekelijke geluk wat ze in God aangedaan heeft, eindelijk, eindelijk. Toen heb ik gezegd: *Lief kind van God, als ik me niet bedrieg, zusters in onze Heere Jezus Christus, in Zijn dierbaar bloed, vaartwel, vaartwel in 's Vaders lieve schoot.*

En toen een ogenblikje later, ik hoop niet dat ik me bedrieg, toen kreeg ik o zo'n klein hoopje als een speldeknopje, een hoopje tegen hoop, dat ik toch nog eenmaal zonder zonden zal raken, dat ik van deze ellendige wereld af zal raken, en dat met een hoopje als een speldeknopje. Het lag toch in Christus vast, goed verstaan, maar zo groot als een speldeknopje. Het was toch zo sterk, het was toch zo sterk op dat ogenblikje, dat èn zonde èn dood èn graf èn verdoemenis èn eigen vlees het niet konden keren. Een hoopje als een speldeknopje in Christus om met die Kerk eenmaal, eenmaal verlost te worden om eindelijk God Drieënig, lieve God, grote God, lieve trouwe God, groot te maken, ook met Jannetje van Dijkhuizen.

Lieve trouwe Wezen, al Uw ellendigen, de kleine met de grote, de sterke met de zwakke, de rokende vlaswiek en de eikeboom, wij zeggen Uw lieve Naam dank voor Uw trouw. En in de Naam van onze Heere Jezus Christus smeken we deze mensen of ze U mogen leren vrezen voor het eerst of bij vernieuwing en Uw grote Naam te prijzen, en dat U ook deze dag nog wonderen wilt doen, Uw Naam ter ere alleen. Amen.
Zingen: Psalm 103 : 2 (oude rijm).

Enkele gedichten, nagelaten door Jannetje van Dijkhuizen.

Op de grote droogte in het jaar 1929

Hoe zucht het vee, het is zo droog,
O Heere, wil toch geven
Och, dat G' Uzelven eens bewoog,
Verkwik ons met Uw regen.

Waar mens en dier zo naar verlangt;
't Ziet al op U, o Heere,
Want alles zo van U afhangt,
De dieren dorsten zere.

Het aardrijk is zo dor en 't hijgt,
De vruchten staan te kwijnen.
't Is al verbeurd, maar de Heere zwijgt,
Och doet Uw gunst verschijnen.

Om Jezus' wil mocht gij het geven,
En doe ons voor U bukken,
En Uwe Naam d' ere geven,
Och, doe het ons gelukken.

J. v. D.

Zielszucht over het zondig ongeloof

Och Heere, verbreek mijn harde harte,
Vermeerder het geloof.
Och wierd mij recht tot smarte
Het zondig ongeloof.

Och, open eens mijn blinde ogen
Voor Uwe grote zaligheid,
Och, wierd mijn harte eens bewogen
Door liefde en boetvaardigheid.

Och leer m' in alles zuiver hand'len,
Uw wetten onderhouden,
En in Uwe wegen wand'len,
Och, wil mijn ziel behouden.

J. v. D.

De lof is betamelijk

(Gedicht toen we in uit- en inwendige noden verkeerden.)

De Heere is groot en zeer te prijzen,
 Gij wilt Uw goedheid ons bewijzen,
 Zowel naar ziel en lichaam beide,
 Hebt Gij 't wel gemaakt van Uw zijde,
 En ook Uw hulpe aangeboden,
 En ons gered uit onze noden.

Om Uwe heilige Naam te loven,
 En van deze aarde te verhogen,
 Verlost Gij Uw volk, zo zeer bedrukt,
 Uit deze nare jammerkolk gerukt
 Van bestrijding, zonde en ellende,
 Gij doet Uw goedheid nimmer enden.

Tot hiertoe hebt Gij het zo wel gemaakt
 En Uwe goedertierenheid gesmaakt,
 Och, wil ons verder ondersteunen,
 En dat wij op U maar mochten leunen,
 Die ons kunt helpen te allen tijde,
 In strijd, in moeite en in lijden.

J. v. D.

Zielszucht

Hoe kom ik nog tot God bekeerd,
 Och, wierd mijn ziel door U geleerd.
 'k Kan nergens ware ruste vinden.
 O, mocht ik ook eens ondervinden
 Wat Gij voor Uwe kind'ren zijt.
 Op aard' en tot in eeuwigheid.

J. v. D.

Een korte beschrijving in dichtvorm van hetgeen mij onlangs is te beurt gevallen

Op een October in de nacht,
En op het alleronverwachtst,
In negentienhonderd negentien,
Mocht ik, bij Godd'lijk licht bezien
Wat in Gods Zoon is aan te treffen,
Verzadiging van vreugd, wie kan 't beseffen.

Ik werd ook door geloof geleid
In Zijn beminnenswaardigheid,
Met verwondering en aanbidding.
Hij mij nu nam ter reiniging,
Want op de dag van Zijn heirkrachten
Mocht ik ook Hem verwachten.

En door Zijn lieve Geest geleid
In Zijne Heilige Waarheid
Hij zei toch: laat u zaligen, dopen,
Zodat ik ook, met innig hopen,
Mocht komen tot die Heilsfontein,
En ik mocht drinken nieuwe wijn.

Uit de duisternis tot Zijn licht
Geroepen, o wonderbaar gezicht,
In Zijn Woord op 't hoogst geprezen,
Werd mijn ziel door Licht genezen,
Om Zijn deugden te beschouwen,
Hoe zal ik Zijn lof ontvouwen.

Gods heilig Recht dat was voldaan,
Want Jezus was met mij begaan,
En God vergaf ook mijne schulden,
En zo mijn ledig hart vervulde
Met overheerlijke schatten,
De wereld kan 't niet bevatten.

Tevoren was ik dwaas en blind,
Doch aangenomen tot Zijn kind,
Mocht ik God mijn Vader noemen,
Mijn Heiligmaker hooglijk roemen,
Als een uit duizenden van mensen
Heeft Hij vervuld mijn zielewensen.

Uit de dienstbaarheid verlost,
Dat heeft Jezus' bloed gekost,
En door Zijn Algenoegzaamheid
Al van de eeuwigheid bereid,
Mocht ik ziel en lichaam geven
Aan Hem, Die is het ware Leven.

Van schepselliefde afgedreven,
 Kon ik Hem mijn harte geven,
 En bukken onder Zijne wil,
 Wat werd mijn ziele blij en stil,
 Hoewel met beven en met vreugde
 En diep ontzag voor Zijne deugden.

Het oude was voorbijgegaan,
 'k Mocht drinken uit de Oceaan
 Van eeuw'ge Goedertierenheden.
 Dit drong door ziel en leden,
 Waardoor ik minder werd dan stof,
 Voor Zijn geduchte Hemelhof.

De dienst der Engelenschaar
 Werd mij nu duidelijk en klaar,
 En riep: o help Hem prijzen,
 Voor al Zijn gunstbewijzen,
 Aan zondig stof bewezen.
 Wie zoude Hem niet vrezen.

Ik was inwendig nu geheel
 Vernieuwd als Zijn erfdeel.
 Met de strijdende Kerk op aarde
 Kon ik Hem niet loven naar waarde.
 Dat had ik toch niet kunnen denken
 Hij mij zoveel zou willen schenken.

Afgoden liet ik toen varen,
 Kreeg vreê met Zijn dienaren.
 Met vreze voor Zijn Majesteit
 Zag ik mijn ziele in zaligheid,
 Kon toen niet genoeg met eerbied
 Bukken voor Hem, Die alles ziet.

Waardoor ik in het niet verdween,
 Toen Hij zo wonderlijk verscheen
 Als Vader, Zoon en Heil'ge Geest
 Toen werd mijn ziele zeer bedeesd,
 En zong met nieuwe lofgezangen:
 Het Lam moet eeuwig de eer ontvangen.

O lieve Borg en trouwe Herder,
 Wil mij nu ook leiden verder
 Op Uw schole als Profeet,
 In Uw Woord, Die alles weet.
 Wil mij licht en wijsheid geven
 In het dagelijkse leven.

Dat Uw Koninkrijk toch kome,
Wil mij leren als de vromen,
Als Hoogepriester al mijn zonden
Die mij zekerlijk weer wonden,
Vergeven, en als Sions Koning
Beschermend leiden in Uw Woning.

Maar nu kreeg ik medelijden
Met mijn naasten aan mijn zijde,
Want zo zij dit geheel nog missen,
Zullen zij zich eeuwig vergissen,
Ook gescheiden van de vromen,
Nimmer in Gods gunste komen.

Maar Jezus roept nog zondaars vrij,
Verlaat de zonde, komt tot Mij.
En Hij wil alles wel vergeven
Al wat gij tegen Hem hebt bedreven.
Maar zo gij u nog steeds verhardt,
Sluit Hij voor u Zijn liefdehart.

O, haast u om uws levenswil,
En hoort naar Zijne heil'ge wil.
De wereld kan geen ruste geven,
O kies Hem dan voor uw leven,
Verlaat de zonde maar geheel,
Zo wil Hij zijn uw Zalig Deel.

J. v. D.